

HAKEMLİ MAKALE/ PEER REVIEWED ARTICLE

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA ÇALIŞAN KAMU GÖREVLİLERİNİN CEZA SORUŞTURMA USÛLÜ*

Öğr. Gör.Hatice MESCİ*

Yrd. Doç. Dr. Vahdettin AYDIN**

ÖZET

Yükseköğretimle ilgili genel konular yanında öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esasları bir bütünlük içinde düzenlemek amacıyla 1981 yılında çıkartılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinde bu kurum ve kuruluşlarda çalışan kamu görevlilerinin disiplin ve ceza işleri ile ilgili genel ilkeler de düzenlenmiştir.

2914 sayılı kanuna ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna tâbi olarak bu kurum ve kuruluşlarda çalışan kamu görevlilerinin görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işlemiş oldukları fiillerden dolayı ceza soruşturması 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrası uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Bu makalede yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlilerinin ceza soruşturma usûlüne ilişkin düzenlemenin kapsamı, soruşturma usûlü, soruşturmacıya ilişkin hususlar, karar vermeye yetkili kurullar ile kurullarca verilen kararların niteliği ve itiraz mercileri gibi hususlar ile uygulamada karşılaşılan problemler yargı kararları ışığında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Yükseköğretim personeli ceza soruşturması, son soruşturma, lüzum-u muhakeme kararı, men-i muhakeme kararı*

* Bu makale Hatice MESCİ tarafından hazırlanan "Yükseköğretim Kurumları ve Üst Kuruluşlarında Çalışan Kamu Görevlilerinin Yargılanmaları Öncesi Soruşturmaları" isimli yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

* Öğretim Görevlisi, Süleyman Demirel Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu, haticemesci@sdu.edu.tr.

**Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı, vahdettinaydin@sdu.edu.tr.

PROCEDURES RELATING TO CRIMINAL INVESTIGATION OF PUBLIC OFFICIALS WORKING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS*

Hatice MESÇİ*

Assistant Professor Vahdettin AYDIN**

ABSTRACT

The Law on Higher Education (Law no 2547), which provides rules concerning academic staff, other personnel working at the higher education institutions and students, regulates disciplinary and criminal actions against all public officials working at the higher education institutions under its Article 53. Though public officials working at the higher education institutions are subject to rules under Law no 2914 and Law on Public Officials (Law no 657), Article 53 (c) of the Law on Higher Education applies when public officials working at the higher education institutions commit a criminal act while performing their duties. This article examines the procedures relating to disciplinary and criminal actions against public officials working at the higher education institutions including investigation procedures, the authority tasked with conducting investigation and the qualification of its decisions as well as appeals against disciplinary and criminal investigation decisions. This examination will be done in view of Court decisions and problems encountered in practice.

Key words: *Criminal investigations of public officials working at the higher education institutions, final investigation, necessary court orders, inadmissibility decisions*

* This article builds on the Master thesis of Hatice MESÇİ titled "Yükseköğretim Kurumları ve Üst Kuruluşlarında Çalışan Kamu Görevlilerinin Yargılanmaları Öncesi Soruşturmaları".

* Lecturer, Süleyman Demirel University, Justice School, haticemesci@sdu.edu.tr.

**Süleyman Demirel University Faculty of Law Administrative Law Department, vahdettinaydin@sdu.edu.tr.

GİRİŞ

Kamu görevi ve kamu görevlisi kavramları idare hukuku, ceza hukuku ve yargılama hukuku açısından önemli iki kavramdır. Kamu görevlisi ve memur kavramları bazen bir suçu diğer suçtan ayıran ön koşul, bazen de ağırlaştırıcı bir neden olarak karşımıza çıktığından önem arz etmektedir. Kamu görevlisinin tanımındaki kargaşayı gidermek için, *kamu görevi yapmak ve daimi bir surette idare kadrolarında hiyerarşi ilişkisi içinde bulunmak* şeklinde iki ortak nokta temel kriter olarak kabul edilmiştir. 1961 Anayasası'nın 117. maddesinde “*Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin, genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar eliyle görülür...*” şeklindeki düzenlemesinden bu hizmetleri yürüten kişilerin memur sayılacağına dair dolaylı bir çıkarımda bulunulabilmektedir.¹

1982 Anayasasının 128. maddesinde ise “*Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usûl ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir.*” şeklindeki düzenlemede de memur ve kamu görevlisi kavramlarının tanımına yer verilmemiş ancak ilk defa memur kavramının yanında kamu görevlisi kavramı da yer almıştır. Söz konusu maddenin gerekçesinde,² ilk olarak anayasalarda çoğunlukla, genel ilkeleri belirten, ayrıntıya girmeyen ve bunları kanunlara bırakan bir yol izlendiği; ikinci olarak, memur kavramının değişen kamu hizmetleri kavramına bağlı olarak zaman içinde değişiklikler göstermesi

¹ ZENGİN, Raşit, Kamu Görevlilerinin Görev Suçlarında Soruşturama Usulü, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta, 2006, s.3; MESCİ, Hatice, Yükseköğretim Kurumları ve Üst Kuruluşlarında Çalışan Kamu Görevlilerinin Yargılanmaları Öncesi Soruşturmaları, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta, 2011, s. 43-44.

²https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MGK_/doi/c007/mgk_0100718ss0450.pdf, E.T.

12.12.2017.

nedeniyle dolaylı bir biçimde de olsa memuru tanımlama yoluna girmekten kaçınıldığı belirtilmekte ve böyle bir tanımın unsurlarına Anayasa’da yer vermenin imkânsızlığına değinilmektedir.³

1982 Anayasası, devletin ülkedeki ekonomik, sosyal ve teknik gelişmeler sonucu giderek artan işlevlerini de dikkate alarak tüm kamu hizmeti görevlilerini “memur” tanımı altında toplamamış ancak kamu görevlileri için genel bir düzenleme yapmıştır. Hukukî durumları itibariyle kamu görevlileri de statü bakımından aslî ve sürekli görevleri yürüten memurluk sıfatına sahip devlet ajanları niteliğinde sayılmasına rağmen gördükleri hizmetler bakımından kamu görevlilerinin statüleri farklılık arz etmektedir.⁴ Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında da kamu görevlilerinin statüleri farklıdır.

Memur tanımından vazgeçerek kamu görevlisi kavramına yer veren 5237 sayılı Yeni Ceza Kanunu’nun 6. maddesinde kamu görevlisi kavramı “*kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli veya geçici olarak katılan kişi*” şeklinde açıklanmıştır.⁵

Kamu görevlisi ya da memur için net bir tanım yapılamasa da nihayetinde kamu hizmeti yürütülmesi kamu görevlilerinin ve memurların kim olduğunun belirlenmesinde temel unsur kabul edilmektedir.

Memurların ve kamu görevlilerinin yapmış oldukları eylemlerin ceza kanunları bağlamında suç teşkil etmesi halinde doğan cezai sorumlulukları gereği, haklarında ceza soruşturması ve ceza yargılaması yapılmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu zamanından⁶ günümüze kadar memur yargılamasının özel bir usûle tâbii olduğu bilinmelidir.⁷

³ ZENGİN, s.6; YAYLA, Yıldızhan, **İdare Hukuku**, Beta Basım, İstanbul, Eylül 2009, s.271-274.

⁴ ZENGİN, s.8-9.

⁵ ZENGİN, s.14-16; EREN, Abdurrahman, “*Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat*” İle Onu Yürürlükten Kaldıran “*Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun*”un Karşılaştırılması”, Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi, S.55-3, s.66.

⁶ Osmanlı İmparatorluğu döneminde III. Selim zamanında memurların rüşvet almaları ve fazla vergi toplamaları yönündeki halkın şikâyetlerinin artması nedeniyle memurlar hakkında özel görevli memurlar soruşturma yapmakta; vali gibi üst düzey bürokratlar hakkında ise Divan-ı Hümayun’da SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

Kamu gücü, kamu hizmetini şekillendiren ilkeler ve korunan değerler, kamu hizmeti ilkelerinin ihlalinin doğurduğu zararlar, kamu personel anlayışı ve devletin genel kamu yönetimine ilişkin özel rejimi göz önüne alınarak, kamu görevlisinin cezaî ve hukukî sorumluluğu açısından "*yargısal güvence sistemi*" ve "*yönetmelik güvence sistemi*" olmak üzere iki temel sistem kabul edilmiştir.⁸

Yönetmelik güvence sistemine göre, memur veya kamu görevlisi sayılanlar, haklarında yürütülecek soruşturma ve/veya kovuşturmada yönetimin güvencesi altında sayılmaktadırlar. Bu kişiler hakkında özel soruşturma usulü uygulanmaktadır.

İdarenin kendi hiyerarşisi içindeki kimseleri yani memurları ve kamu görevlilerini koruyup kollamak istemesinin bir sonucu olarak ortaya çıkan yönetmelik güvence sistemi'nin kabul edilmesinde, memurların görevleri sebebiyle işledikleri suçlar nedeniyle doğrudan ceza kovuşturmasına tâbi tutulmaları halinde, kamu hizmetinin işleyişinde aksamaların meydana geleceği, kamu otoritesinin saygınlığını

yargılama yapılmaktaydı. Tanzimat sonrasındaki dönemde alt düzey memurların yargılması her eyalette kurulan Meclis-i Kebir'de; üst düzey bürokratların yargılması Meclisi Vâlâyî Ahkâmı Adliye içinde oluşturulan Mesalihi Mülkiye Cemiyetinde yapılmıştır. Bakanların yargılması ise Meclis'i Tanzimat'a bırakılmıştır. Daha sonra memur yargılması konusunda özel hükümler getiren 1855 tarihli "Men'i İrtikâba Dair Ceza Kanunname Lahiyası" ile 1859 tarihli "Vülat-ı İzam ve Mutasarrıfın-ı Kiram ile Kaymakamların Vezaifini Mübeyyin Talimat" düzenlenmiştir. Bu hukuksal belgelerin ardından memurların derece ve sıfatlarına, görev yerleri ve işledikleri suçlara göre yargılanmaları hususunda derli toplu, ilk ayrıntılı düzenlemenin 1871 tarihinde yürürlüğe giren "Memurin Muhakematına Dair Nizamname" ile gerçekleştirildiği görülmektedir. Söz konusu Nizamname yerini yaklaşık 87 yıl yürürlükte kalacak olan 4 Şubat 1329 (1913) tarihinde yürürlüğe giren "Memurin Muhakematı Hakkında Kanun-u Muvakkat" a bırakmıştır. Memurin Muhakematı Hakkında Kanun-u Muvakkat ise 4483 sayılı kanun ile 1999 yılında yürürlükten kaldırılmıştır. Ayrıntılı Bilgi için bkz. ÇAĞLAYAN, Ramazan, "*Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmasına İlişkin 4483 Sayılı Kanunun Hakkında Bir Değerlendirme*", AÜEHFD, C.VII, S.1-2, Haziran 2003, s.105-106; ASLAN, Onur Ender, "*Memurların Yargılanması Hakkındaki Yeni Yasa Üzerine Düşünceler*", *Amme İdaresi Dergisi*, C. 33, S. 1, Mart 2000, s.60; AVCI, Mustafa, "*Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Üzerine Bir İnceleme*", EÜHFD, C. XI, S. 3-4, 2007, s.275.

⁷ ÇAĞLAYAN, s.105-106.

⁸ GÖKCAN Hasan Tahsin ve ARTUÇ, Mustafa, *Kamu Görevlisi ve Özel Soruşturma Usulleri (Memur Yargılaması)*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008, s.287; AKKAN, Tahir Murat, 4483 sayılı Kanun'a Göre Memurların Yargılanmasında İdari Süreç, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2009, s.3.

azaltacağı kaygıları yanında memurların kin ve düşmanlıkla karşılaşabileceği gibi gerekçeler de yatmaktadır. Memurların ve kamu görevlilerinin görevleri nedeniyle işledikleri suçlardan sık sık yargılanmak üzere mahkemeye çıkmasının devletin ve ulusun güvenliği açısından da sakınca teşkil edeceği düşünüldükçe memurların soruşturulmasının özel bir ihtisas gerektirdiği kabul edilmektedir.⁹

Yönetmelik güvence sistemi kendi içerisinde bu sistem *yargılama (muhakeme), tahkik (soruşturma)* ve *izin* sistemi şeklinde üçe ayrılmaktadır.¹⁰

1982 Anayasası'nın 129. maddesinin 6. fıkrasında yer alan "*Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idarî merciiin iznine bağlıdır.*" şeklindeki hüküm ile memur yargılaması ilk kez anayasal güvenceye bağlanmış ve izin sistemi benimsenmiştir.¹¹ Bu hükme istinaden memurların yargılanmalarını gerektiren bir suç işlemeleri halinde istisnalar hariç olmak üzere memurlar hakkında genel hükümlere göre Cumhuriyet Savcısı doğrudan doğruya kovuşturma yapamayacaktır.

Günümüzde memur yargılaması 02.12.1999 tarihinde kabul edilen 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkındaki Kanun'a¹² göre yapılmakta ve bu kanunun belirttiği idari mercilerce Cumhuriyet Başsavcılarına memurlar hakkında kovuşturma yürütebilmesi için izin verilmektedir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmasına İlişkin Kanun ve 6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Teşkilat Kanunu başta olmak üzere mülga 1609 sayılı Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usûlüne Dair Kanun, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 1512 sayılı Noterler Kanunu, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'na kadar birçok kanunla benimsenen

⁹ AKKAN, s.4-5; GÖKCAN ve ARTUÇ, s.287-288.

¹⁰ GÖKCAN ve ARTUÇ, s.288, AVCI, 274.

¹¹ 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun disiplin ve ceza işlerine ait 53. maddesi, tahkik (soruşturma) sistemini kabul etmiştir.

¹² R.G. 04.12.1999, S.23896.

izin sistemine göre, görevine ilişkin işlediği suçtan dolayı memurun veya kamu görevlisinin, adli makamlar tarafından soruşturulabilmesi için idari mercilerce adli makamlara izin verilmesi gerekmektedir.¹³ Yetkili merciden izin verilmezse memur hakkında dava açılmamakta olup, izin eksikliğine rağmen dava açılmış ise "yargılamanın durmasına" karar verilmekte ve eksikliğin giderilmesi istenmektedir.

4483 sayılı kanun ile ülkemizdeki tüm memurların ve kamu görevlilerinin yargılanması izin sistemine bağlanmış ise de, görev ve sıfatları nedeniyle bazı görevliler bu kanun kapsamı dışında bırakılmıştır.

Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşları çalışanlarının ceza soruşturma usulü, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrasında "Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumlarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tâbi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında" söz konusu kanun hükümlerin uygulanacağı şeklinde özel olarak düzenlenmiş bulunduğundan, Anayasa'nın 129. maddesinde geçen özel kanunla belirlenen istisnalar arasında değerlendirilmektedir. Bu nedenle yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlileri 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmalarına İlişkin Kanun'un kapsamı dışındadır. Dolayısıyla bunlar hakkındaki ceza soruşturması "izin" değil "tahkik (soruşturma)" sistemi ile yapılmaktadır.

2547 SAYILI YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU'NA GÖRE CEZA SORUŞTURMA USÛLÜ

(Mülga) 04 Şubat 1339 (1913) tarihli Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat ile benimsenen tahkik (soruşturma) sistemi'nde idarî makamlar soruşturmayı tamamlamakta, kovuşturmayı ise adli makamlara bırakmaktadır. Bu

¹³ AKKAN, s.6; ZENGİN, s.33; KAYAR, Nihat, Kamu Personel Yönetimi, Ekin Yayınevi, Bursa, 2008, s.314-316.

sistemin kabul ettiği en önemli husus, memurların görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işlenen suçlarından dolayı idarî makamlarca soruşturma yapıp “*lüzum-u muhakeme*” yani “*yargılamanın gerekliliği*” kararı verilmedikçe adli makamlarca takibata tâbi tutulamamasıdır. Başka bir ifade ile *tahkik sistemine* göre, kamu görevlisi hakkında idari mercilerce yürütülen hazırlık soruşturması sonucunda son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verilmekte olup, yapılan soruşturma neticesinde “*lüzum-u muhakeme*” yerine “*men-i muhakeme*” yani “*yargılamaya gerek olmadığı*” kararı verilmesi halinde yargılama yapılamamaktadır.¹⁴

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun disiplin ve ceza işlerine ait 53.maddesinin (c) fıkrası, Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine uygun olarak düzenlendiğinden, tahkik (soruşturma) sistemini kabul etmiştir. Buna göre Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesine göre, yükseköğretim kurumları, üst kuruluşları ile bağlı kuruluşlarında çalışan kamu görevlilerinin hakkında yürütülecek ceza soruşturması, (1) fezleke hazırlama ve (2) yetkili kurul tarafından karara bağlanma olmak üzere iki aşamalı yapılmaktadır. Adı geçen kanunda bu aşamalar ilk soruşturma ve son soruşturma olarak ifade edilmiştir. İlk soruşturma ile yetkili kurul tarafından karara bağlanması aşaması olan son soruşturma aşaması Cumhuriyet savcılarının yürüttüğü hazırlık soruşturması aşaması niteliğindedir.¹⁵

Yükseköğretim kurumlarında çalışan personelin akademik veya idari personel oluşuna göre atama usûlü değişmektedir. Atama usûlü sebebiyle soruşturma aşamaları farklılık arz etmektedir. Yine Yükseköğretim kurumlarında çalışan kamu görevlilerinin yargılanmaları öncesi soruşturma usûlleri tâbi oldukları kanunlardaki hizmet sınıfları ve yürüttükleri görevler esas alınarak son soruşturma kararı vermeye yetkili mercii açısından da farklılık taşımaktadırlar. Böyle bir ayırım yapılması mevzuattaki hükümlerin kişi ve konu yönünden kapsamının belirlenmesinde de önem arz etmektedir.

¹⁴ AKKAN, 2009, s.5; ZENGİN, s.33; KAYAR, s.315; ŞAHİN, Faruk, “*Memur Yargılama Sistemi Kaldırılıyor mu?*” *Sayıştay Dergisi*, S.48, s.55.

¹⁵ PINAR, İbrahim, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003, s.158.

Danıştay 2. Dairesinin¹⁶ “2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun Disiplin ve Ceza işleri başlığını taşıyan 53/c maddesinin 2. fıkrasında, haklarında soruşturma emri verilen sanıklar hakkında son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verecek kurulların kimlerden oluşturulacağına açıklandığı, bu fıkranın (d) bendinde öğretim elemanları, Fakülte, Enstitü ve Yüksekokul Sekreterleri hakkında Üniversite Yönetim Kurulu Üyeleri arasından oluşturulacak üç kişilik kurulca, (e) bendinde ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi memurlar hakkında mahal itibarıyla yetkili il idare kurulu tarafından karar verileceğinin belirtildiği, bu durumda sanık doktor ... hakkında karar verecek yetkili kurulun belirlenmesi için bu göreve 2547 sayılı Kanuna göre atanıp atanmadığının da bildirilmesinin gerekli olduğu anlaşılmaktadır.” şeklinde verdiği karar da bu yöndedir.

1. CEZA SORUŞTURMASININ KAPSAMI

a. Kişi Yönünden Kapsamı

“Yönetmelik Güvence Sistemi”ne göre, memur veya kamu görevlisi sayılanlar haklarında yürütülecek soruşturma ve/veya kovuşturmada özel soruşturma usulü uygulanmaktadır. Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında çalışanların ceza kanunlarına göre memur sayılıp sayılmayacakları hakkında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nda herhangi bir hüküm bulunmamasına rağmen, Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri, yükseköğretim kurumlarının rektör, dekan, enstitü, fakülte, yüksekokul müdürleri gibi yöneticileri ile öğretim elemanları ve bu kurum ve kuruluşlarda görevli genel sekreter, daire başkanı, müdürler, danışmanlar, hukuk müşavirleri ve uzmanlarda 26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunu¹⁷ ile yürürlükten kaldırılan mülga 765 sayılı Ceza Kanunu’nun 279.

¹⁶ Danıştay 2. Dairesi, E.1991/2690, K.1992/67, K.T.16.01.1992, <http://emsal.danistay.uyap.gov.tr/BilgiBankasiIstemciWeb/DokumanGosterServlet?dokumanId=6dQp1E3JJN2TqHn5HwZgd7pMO1SCD0Le%2BRwsNJGzcYM%2Fa%2B6gU8dOQaq%2FfBdKB2eryxhEWjR2W2QtSiYAS2Q7AyGmxzCy3IxEkDlfp2riviUOVDokQBtKs4XfW%2B6foaHDnleL7HDLcuUDdXOD%2FLRwUA%3D%3D&aranan=&dokumanTuru=DANISTAYKARAR>, E.T. 17.12.2017.

¹⁷ R.G. 12.10.2004, S.25611.

maddesinin 1. fıkrasının (1) numaralı bendinde belirtilen idari kamu görevi yapan memurlar statüsünde değerlendirilmektedirler.¹⁸

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrasında yer alan *“Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumlarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tâbi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında”* şeklindeki düzenlemeye bakıldığında kanun kapsamında yer alan kişilerin kimler olduğu yani kimler için özel soruşturma usûlü benimsendiği, kimlerin memur yargılama güvencesine sahip olduğu ortaya çıkmaktadır.

2547 sayılı kanunun 53. maddesinin kişi yönünden kapsamına yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri yani Yükseköğretim Kurulu başkanı, Üniversitelerarası Kurul başkanı, Yükseköğretim Kurulu üyeleri, Üniversitelerarası Kurul üyeleri, yükseköğretim kurumları yöneticileri yani rektör, dekan, yüksekokul müdürü, meslek yüksekokulu müdürü ve yardımcıları ile genel sekreter, fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu sekreterleri, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanları ile Üniversitelerarası Kurul dahil bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tâbi memurları girmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tâbi olarak yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında idari bürolarda görev yapan personel ise, üst düzey personelin tasarruflarına katılan ve yardımcı olan kimseler olarak memur sayılmaktadırlar.¹⁹

İdare hukukuna göre, genel idari hizmetler sınıfında yer alan şoförlerin gerek mülga Memurin Muhakematı Hakkında Kanunda ve bu kanunu yürürlükten kaldıran Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'da gerekse mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda²⁰ kamu hizmeti gören yardımcı

¹⁸ PINAR, İbrahim, *4483 Sayılı Kanuna göre Memur Suçlarında İdari ve Adli Soruşturma Usulleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003, s.182-186.

¹⁹ PINAR, *4483 Sayılı Kanuna göre Memur Suçlarında İdari ve Adli Soruşturma Usulleri*, s.182-186.

²⁰ Mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 279. maddesinin 2. fıkrasının (2) numaralı bendinde geçen *“... Ceza kanununun tatbikatında amme hizmeti görmekte muvazzaf olanlar: Devamlı veya muvakkat surette bir amme hizmeti gören Devlet veya diğer amme müessesesinin memur ve müstahdemleri; Devamlı veya* SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

personel oldukları kabul edilen şoförler, devletin asli ve sürekli görevlerini yürüten kamu görevlileri arasında sayılmamaktadır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ceza soruşturmalarını düzenleyen 53. maddesinin (c) fıkrasında “...bu kuruluş ve kurumlarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tâbi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında...” ibaresi açıkça düzenlendiğinden Anayasa'nın 129. maddesinde geçen istisnalardan ve 4483 sayılı kanunun 2. maddesindeki görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usûllerine tâbi olanlara ilişkin saklı hükümlerinden sayılmaktadırlar. Bu nedenle yükseköğretim kurumlarında ve üst kuruluşlarında genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan şoförler her ne kadar gerek Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'da gerekse mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda memur/kamu görevlisi sayılmasa da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu gereğince memur sayılmaktadırlar ve memur yargılama güvencesine sahip kılınmışlardır. Bu durum 2547 sayılı kanunun 53. maddesinin kişi yönünden kapsamının Ceza Kanunu ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre daha geniş olduğunu göstermektedir.

İdare hukukuna göre yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan teknisyen yardımcısı, aşçı, kaloriferci, bekçi, dağıtıcı, hizmetli, hastabakıcı, gassal, hayvan bakıcısı vb. memurlar, gerek Mülga Memurin Muhakematı Hakkında Kanunda ve bu kanunu yürürlükten kaldıran 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'da gerekse mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 279. maddesinin 2. fıkrasının (2) numaralı bendine göre kamu hizmeti gören yardımcı personel oldukları kabul edilerek, devletin asli ve sürekli görevlerini yürüten kamu görevlisi sayılmamaktadırlar.

Kamu görevlisi sayılmadıklarından yargılama kanunlarının sağladığı memur yargılama güvencesi kural olarak yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan kişiler

muvakkat, ücretli veya ücretsiz ihtiyarî veya mecburi surette bir amme hizmeti gören diğer kimselerdir.”
hükmüne dayanmaktadır.

için bulunmamaktadır. Ancak 2547 sayılı kanunun ilgili maddesi yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan teknisyen yardımcısı, aşçı, kaloriferci, bekçi, dağıtıcı, hizmetli, hastabakıcı, gassal, hayvan bakıcısı vb. çalışanları memur yargılama güvencesinin kapsamına dâhil ederek kişi yönünden kapsamı genişletmiş ve yargılama kanunlarının uygulanmayacağı durumlar açısından kapsamı daraltmıştır. Dolayısıyla yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan memurların yargılanmalarına ilişkin soruşturmaları, diğer sınıflarda çalışan memurlarla yani kamu görevlileri ile aynı şekilde yürütülmekte olup, 2547 sayılı kanun hükümleri doğrultusunda işlem yapılmakta genel hükümler uygulanmamaktadır.

Böylece kişi yönünden kapsam 4483 sayılı kanuna kıyasen genişletilerek söz konusu kadrolarda çalışan personel hakkında genel hükümler doğrultusunda doğrudan soruşturma yapılmasının önüne geçilmiştir.²¹

Yükseköğretim kurumlarında çalışan yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan personelinin memur/kamu görevlisi sayılıp sayılmayacağına ilişkin yargı kararlarına baktığımızda²² üniversitede hizmetli olarak çalışan personel hakkında Danıştay 2. Dairesi, “... 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına tâbi bulunan sanık hakkında görevi sırasında işlediği iddia edilen suç nedeniyle 2547 sayılı Yüksek Öğrenim Yasasının 53/C-2 (e) ... hükmü uyarınca yetkili il idare kurulunca son soruşturmanın açılmasına “ karar verileceğini belirterek yükseköğretim kurumlarında çalışan yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan personeli memur/kamu görevlisi saymıştır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmaları Hakkında Kanun’a göre genel hükümlere göre doğrudan Cumhuriyet Savcılarınca soruşturulan güvenlik görevlileri de yine 2547 sayılı kanunun 53. maddesinin (c) fıkrasında “... 657

²¹ PINAR, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, s.156; ÇİÇEK, İbrahim, Gereğçeli-Açıklamalı-İçtihatlı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında 4483 Sayılı Kanun, Kazancı Hukuk Yayımevi, İstanbul, 2008, s.85; PINAR, 4483 Sayılı Kanuna göre Memur Suçlarında İdari ve Adli Soruşturma Usulleri, s.182-186.

²² Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 14.12.1984 tarihli 7863/8448 esas ve karar nolu, Ziraat Fakültesinde görevli odacı hakkında ceza uygulamasında memur sayılmayacağına ilişkin bir kararı bulunmasına rağmen zaman içerisinde kararları değişmiştir. Bkz. ÇİÇEK, s.85.

sayıli Devlet Memurları Kanununa tâbi memurların, görevlerini yaptıkları sırada veya görevleri dolayısıyla işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında ...” denildiğinden memur yargılama güvencesine sahip kılınmıştır. Yükseköğretim kurumlarında ve üst kuruluşlarında görev yapan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na tâbi güvenlik görevlileri için diğerk kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan güvenlik görevlilerine kıyasen 2547 sayılı kanun ile kişi yönünden kapsam genişletilmiştir. Yükseköğretim kurumlarında ve üst kuruluşlarında görev yapan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na tâbi güvenlik görevlileri, 2547 sayılı kanun un kapsamında değerlendirildiğinden görevleri nedeniyle veya görevi dolayısıyla suç işledikleri takdirde haklarında 2547 sayılı kanunun 53. maddesinde öngörülen usûle uygun olarak işlem yapılacak olup, genel hükümlere göre doğrudan Cumhuriyet Savcısınca soruşturma yürütülemeyecektir. Danıştay 2. Dairesi’nin “... Üniversitesinde Koruma ve Güvenlik Şube Müdürü olan sanık hakkında 2547 sayılı Kanunun 53. Maddesinin 2/e bendi uyarınca birinci aşamada İl Yönetim Kurulunca Karar verilmesi gerekeceği...”²³ yönünde vermiş olduğu bir kararı da mevcuttur. Ayrıca bu husus Yargıtay 4. Dairesinin²⁴ “... Üniversitesi Rektörlüğü Özel Güvenlik Müdürlüğünde güvenlik görevlisi olan sanığın savunmasında, 657 Sayılı Devlet Memurları yasasına tâbi olarak çalıştığını belirtmiş bulunması karşısında; bu husus bağılı bulunduğu kurumdan da sorularak belgelendirildikten sonra görev yaptığı sırada suç işleyen sanık hakkında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasasının 53/C madde ve fıkrası uyarınca soruşturma yapılması gerektiği ...” şeklinde kararında da açıkça belirtilmiştir.

Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında görevli avukat ve hukuk müşavirleri için ise 1136 sayılı Avukatlık Kanun’u hükümleri doğrultusunda 4483 sayılı kanunun hükümlerinin mi yoksa 2547 sayılı kanun hükümlerinin mi uygulanacağı hususunda yaşanan tereddüt, Danıştay 2. Dairesinin üniversitede çalışan sanık avukat hakkında verdiği “Üniversitesinde 657 sayılı Kanuna tâbi avukat

²³ Danıştay 2. Dairesi, E. 2003/297, K.2003/848, K.T. 18.04.2003, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

²⁴ Yargıtay 4. Ceza Dairesi, E.2001/12308, K.2001/13227, K.T. 20.10.2001, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

olarak görevli sanık hakkında son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar vermeye 2547 sayılı kanun hükümleri doğrultusunda İl İdare Kurulunun yetkili olduğundan, ... Valisince adı geçen hakkında 4483 sayılı Kanun hükümlerine göre karar verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı” şeklindeki kararlar²⁵ 2547 sayılı kanun hükümlerinin uygulanacağını açıklığa kavuşturmuştur.

Yine Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında görevli avukat ve hukuk müşavirleri ile ilgili olarak Yargıtay 5. Ceza Dairesi'nin²⁶ “... Güzel Sanatlar Üniversitesinde kadrolu hukuk müşaviri olarak görev yapan ve aynı zamanda avukat olan sanık hakkında isnat edilen suçun soruşturmasıyla ilgili olarak 2547 sayılı kanununun 53 ve 136 sayılı kanununun 58-59. maddelerine göre iki ayrı özel soruşturma usulü bulunduğu, bunlardan idarenin kendi içinde yürütülüp sonuçlandırılacak olması nedeniyle sanığın daha lehine olduğu değerlendirilen 2547 sayılı kanun hükümleri uyarınca son soruşturmanın açılıp açılmaması konusunda bir karar verilmek üzere dosyanın yetkili merciye gönderilmesi gerektiği” kararı da bulunmaktadır. Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında görevli avukat ve hukuk müşavirleri de 2547 sayılı kanunun kişi yönünden kapsamında kalmaktadır.

Vakıf Yükseköğretim Kurumları (Vakıf Üniversiteleri veya Vakıf Meslek Yüksekokulları) kamu tüzel hukuk kişisi sayıldıklarından belirtilen yükseköğretim kurumlarında çalışanlar ve İş Kanunu'na tâbi işçi statüsünde sayılmaktadırlar. Bu nedenle kamu görevlisi sayılmamaktadırlar. 02.12.2016 tarihine kadar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3. maddesi ile ek madde 3, 5, 7 ve 8. maddelerinde vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının organlarına ve işleyişine ilişkin düzenlemelere yer verilmiş ise de söz konusu düzenlemelerde bahse konu personelin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrasında öngörülen soruşturma usûlüne ya da mülga Memurin Muhakematı Hakkında Kanun'a dolayısıyla 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a tâbi olduklarına dair bir hükme yer verilmediğinden Anayasa

²⁵ Danıştay 2. Dairesi, E.2002/316, K.2002/2734, K.T. 07.05.2002. <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>,

²⁶ Yargıtay 5. Ceza Dairesi, E.2014/6049, K.2016/6864, K.T. 27.06.2016, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Mahkemesi ve Danıştay Kararlarında 53. madde kapsamı dışında bırakılmışlardı.²⁷ Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan kamu görevlileri kamu görevlisi sayılmadıklarından, bunların görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işlemiş oldukları suçlardan dolayı soruşturulmaları 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na hükümlerine göre değil, genel hükümlere göre doğrudan Cumhuriyet Savcılıklarınca yapılmaktaydı.²⁸ Vakıf yükseköğretim kurumu rektörleri, mütevelli heyeti başkanı ve üyeleri ile çalışanları 2547 sayılı kanunun kişi yönünden kapsamı dışında oldukları yargı kararları²⁹ ile de açıklığa kavuşturulmuştu.

2547 ve 4483 sayılı kanunlarda vakıf yükseköğretim kurumları personeline ilişkin hükme yer verilmemiş olsa da, yapmış oldukları işin kamu görevi olduğu ve dolayısıyla vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan personelin kamu görevlisi sayıldıklarından bahisle diğer yükseköğretim kurumları personeli gibi 2547 sayılı kanun hükümlerine göre soruşturmalarının yürütülmesi gerektiği yönünde karşıt görüşler³⁰ mevcuttu.

Karşıt görüşlere paralel olarak Sinop Sulh Ceza Mahkemesince re'sen somut norm denetimi yoluna gidilerek 19.04.2013 tarihinde Anayasa Mahkemesine başvurulmuş, vakıf üniversitelerinde çalışan kişilerle, devlet üniversitelerinde görev yapan kişilerin farklı yargılama usûlüne tâbi tutulmasının eşitlik ilkesiyle bağdaşmadığını "Vakıf üniversiteleri mensuplarının, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/c maddesinde öngörülen soruşturma usûlüne, mülga 04/02/1329 tarihli Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkata veya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a tâbi olacaklarına ilişkin

²⁷ GÜLTEKİN, Özkan, "İddianame Yerine Geçen Belgeler İddianamenin İadesine Konu Olabilir mi?" *Adalet Dergisi*, S.37s.157-158, <http://www.yayin.adalet.gov.tr/dergi/37.say%C4%B1/08%20-20%C3%96ZKAN%20G%C3%96CLTEK%C4%B0N.pdf>, E.T. 03.05.2011.

²⁸ GÜLTEKİN, s.157-158.

²⁹ Danıştay 2. Dairesi, E. 2001/1035, K.2002/3424, K.T. 10.10.2002, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017; Danıştay 1. Dairesi, E.2005/325, K.2005/938, K.T.12.07.2005, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017; Danıştay 1. Daire, E.2014/2080, K.2014/2000, K. T. 26.12.2014, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

³⁰ ÇETİN, Erol, *Açıklamalı-İçtihatlı Ceza Hukukunda ve Özel Yasalarda Memur Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanma Usulü ve Memur Suçları*, Seçkin yayıncılık, Ankara, 2003, s.227.

herhangi bir hüküm yer almadığından, vakıf üniversiteleri personelinin soruşturmalarının ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 11. maddesi uyarınca bir kısım memurların 5271 Sayılı CMK'ya göre Cumhuriyet Savcısının düzenlemiş olduğu iddianame ile yargılanması ancak yüksek öğretim görevlilerinin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/c maddesine göre idarenin düzenlemiş olduğu bir belge ile yargılanması 2709 Sayılı 1982 Anayasasının 10. maddesinde belirtilen eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği” gerekçesiyle 2547 sayılı kanunun 53. maddesinin (c) fıkrasının, Anayasa'nın 2., 10., 11. ve 140. maddelerine aykırı olduğunu ileri sürmüştü. Anayasa Mahkemesi konuya ilişkin olarak verdiği 2013 tarihli kararda “Vakıf üniversitelerinde çalışanlar ile Devlet üniversitelerinde görev yapanlar statüleri ve özlük hakları bakımından farklı kurallara bağlıdır ve dolayısıyla aynı hukuksal durumda değildirler. Bu nedenle, vakıf üniversitelerinde çalışanlar ile Devlet üniversitelerinde görev yapanların farklı soruşturma usûlüne tâbi tutulmalarında eşitlik ilkesine aykırılık bulunmamaktadır.”³¹ gerekçesiyle iptal istemini reddetmişti.

Danıştay 1. Dairesi tâbi oldukları hukuki rejimin farklı olduğundan bahisle “Vakıf yükseköğretim kurumlarının tüzel kişiliğini temsil eden mütevelli heyetinin; yönetici, öğretim elemanı ve diğer personelin sözleşmesini yapacağı, atamalarını, görevden alınmalarını ve yükseköğretim kurumunun bütçesini onaylayacağı, akademik organların düzenlenmesinde, görevlerini yerine getirmesinde, öğretim elemanlarının niteliklerinde Devlet yükseköğretim kurumlarındaki esasların aynısının uygulanacağı belirtilmek suretiyle vakıf üniversitelerinin Devlet yükseköğretim sistemine entegrasyonunu sağlayan özel düzenlemelere yer verildiği halde, akademik ve idari personelin sözleşmeli olarak istihdamı nedeniyle tâbi oldukları hukuki rejim göz önünde bulundurularak bunların görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53'üncü maddesinde öngörülen soruşturma usûlüne tâbi olacaklarına ilişkin bir hükme yer verilmemiştir. Bu durumda, ... Üniversitesi Rektörü hakkında 2547 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi hükümlerinin uygulanacağına dair açık bir hüküm bulunmadığından,

³¹ Anayasa Mahkemesi, E.2013/58 K.2013/114 K. T. 10.10.2013, R.G.: 09.05.2014, S. 28995.
SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

suç işlediği ileri sürülen ... hakkında genel hükümler uyarınca işlem yapılması gerekmektedir.”³² demek suretiyle vakıf yükseköğretim kurumları personeline 2547 sayılı kanununun 53. maddesinin (c) fıkrası uyarınca mevzuatta işlem yapılamayacağını hüküm altına almıştı.

Bu durum 2016 yılında tamamen değişmiştir. 02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanununun³³ 26. maddesi ile 2547 sayılı kanununun 53. maddesinin (a) fıkrasında değişiklik yapılarak “Yükseköğretim Kurulu Başkanı üst kuruluşlar, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin ve 53/Ç maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan fiillerle ilgili olarak öğretim elemanlarının; rektör, üniversitenin; bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürü, bağımsız vakıf meslek yüksekokulunun; dekan, fakültenin; enstitü ve yüksekokul müdürleri, enstitü ve yüksekokulların; kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri, uygulama araştırma merkezi ile enstitünün; bu birimlerin genel sekreter veya sekreterleri de bağlı birim personelinin disiplin amiri” oldukları hüküm altına alınmıştır. 2547 sayılı kanununun 53. maddesinin (c) fıkrasında “Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında...” ifadesi ile ilk soruşturma açmaya yetkililere ilişkin “... diğerleri için, Yükseköğretim Kurulu Başkanınca veya diğer disiplin amirlerince doğrudan veya görevlendirecekleri uygun sayıda soruşturmacı tarafından yapılır.” ifadesi aynen korunmuştur. Ancak “Yükseköğretim Kurulu Başkanı üst kuruluşlar, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin ve 53/Ç maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan fiillerle ilgili olarak öğretim elemanlarının; rektör, üniversitenin; bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürü, bağımsız vakıf meslek yüksekokulunun; dekan, fakültenin; enstitü ve yüksekokul müdürleri, enstitü ve yüksekokulların; kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri, uygulama araştırma merkezi ile enstitünün; bu birimlerin genel sekreter

³² Danıştay 1. Daire E. 2013/777, K. 2013/804, K. T. 11.06.2013, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

³³ R.G.: 09.12.2016, S. 29913.

veya sekreterleri de bağılı birim personelinin disiplin amiri” oldukları 2547 sayılı kanunun 53. maddesinin (a) bendinde düzenleme altına alındığından bağımsız vakıf yükseköğretim kurumları çalışanlarının da 2547 sayılı kanunun ceza soruşturma usûlünü düzenleyen 53. maddesinin (c) fıkrası kapsamına alındığı anlaşılmaktadır. Yine vakıf yükseköğretim kurumları rektör ve çalışanlarının 53. maddenin (c) fıkrası kapsamına alındığını gösteren diğeri bir düzenleme ise son soruşturma açmaya yetkili kimselerden anlaşılmaktadır. 02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı kanunun 26. maddesiyle (2) numaralı bendinin (b) alt bendinde yer alan *“üniversite” ibaresi “Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu”* şeklinde değiştirilerek *“Vakıf yükseköğretim kurumu rektörleri, rektör yardımcıları”* hakkında da Yükseköğretim Kurulu üyelerinden teşkil edilecek üç kişilik kurul” son soruşturma açılıp açılmamasına karar vermeye yetkili kılınmıştır.

Vakıf yükseköğretim kurumları rektör ve çalışanlarının, 2547 sayılı kanunun 53. maddesi gereğince soruşturulmaları halinde söz konusu kanun maddesinin kapsamı kişi yönünden genişlemesi sayılacaktır ki bu durum atanmaları bile farklı usûle tâbi olan özellikle vakıf yükseköğretim kurumu rektör ve çalışanlarının da diğeri kamu görevlileri gibi ayrıcalıklı bir statü kazanmasına neden olmuştur. Kanaatimizce normal zamanda özel hukuk hükümlerinin uygulandığı bu kişi ya da kişilere görevi nedeniyle görevi dolayısıyla işlemiş oldukları suçlar nedeniyle, devletin işleyişini aksatmamak, devlete güveni sarsmamak gibi gerekçelerle kabul edilen sadece kamu görevlilerine tanınan kamu hukukuna ilişkin özel soruşturma usûlü hükümlerin uygulanması bu kişilere ayrıcalıklı bir statü kazandırmış olmaktadır.

2547 sayılı kanunun 53. maddesinde yapılan değişiklikte vakıf yükseköğretim kurumu mütevelli heyeti başkanı ve üyeleri ile ilgili bir düzenleme yapılmadığından, 2547 sayılı kanunun kişi yönünden kapsamı dışında kalmaya devam ettiği kabul edilmelidir.

b. Konu Yönünden Kapsamı

Memur yargılanmasında genel kanun olarak kabul edilen 4483 sayılı kanunda memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında 4483 sayılı kanun hükümlerinin uygulanacağı kabul edilmektedir. Yine görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usûllerine tâbi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarla gösterilen soruşturma ve kovuşturma usûllerine ilişkin hükümlerin saklı olduğu düzenlenmiş bulunmaktadır. 2547 sayılı kanunun 53. maddesi de saklı hükümlerden sayılmaktadır.

Bu bağlamda 4483 sayılı kanun, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin sadece görevleri sebebiyle işledikleri suçları kapsamına almış iken 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrasında “... görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında söz konusu kanun hükümlerin uygulanacağı” hükmüne yer vererek memur yargılama güvencesini konu yönünden genişletmiş bulunmaktadır.

2547 sayılı kanuna tâbi olarak görev yapan personelin ancak görevi dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada 2547 sayılı kanun hükümlerince ceza soruşturması yapılabilecektir. Danıştay 1. Dairesi de, “Şüphelilere isnat edilen suç, Üniversite bütçesine gelir kaydedilmesi gereken promosyon bedelinin, ... Üniversitesi Vakfına bağlı olarak kabul edilmesine ilişkin olduğu, söz konusu suçun, şüphelilerin öğretim üyeliği sıfatlarından kaynaklanmadığı ve görevleri dolayısıyla ya da bu görevlerini yaptıkları sırada işlenmediği, ... Üniversitesi Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı ve üyeliği sıfatıyla ilgili bulunduğu, bu nedenle şüphelilere isnat edilen suç hakkında 2547 sayılı Kanunun ilgili maddesi kapsamında ceza soruşturması yapılamayacağı ve men-i muhakemeleri veya lüzum-u muhakemeleri yolunda bir karar alınamayacağı”³⁴ yönünde karar vermiştir.

³⁴ Danıştay 1. Dairesi, E. 2011/1781, K. 2011/1940, K.T. 06.12.2011, www.sinerjimevzuat.com.tr/, E.T.17.12.2017.

Görev gereklerini yerine getirmeyerek ... üniversitesi spor birliği kulübü muhasebecilerinin kendilerine sigorta kurumuna ve vergi dairesine ödenmek üzere verilen meblağı yatırmayarak kamu zararına yol açtıkları iddia edilen ve haklarında 2547 sayılı kanunun 53. maddesinin (c) fıkrası uyarınca ceza soruşturması yürütülen ve yetkili kurulca haklarında karar verilen şüphelilerle ilgili olarak Danıştay 1. Dairesi,³⁵ “*şüphelilere isnat edilen suçların Spor Kulübü Derneği işleriyle ilgili olduğu, 2547 sayılı Kanunun anılan maddesinde yer alan öğretim elemanı ve memur olmaları sıfatlarından doğan ve görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işlenen suçlardan olmadığından, şüpheliler hakkında sözü edilen kanuna göre Üniversite tarafından ceza soruşturması yapılarak yetkili kurulca karar verilmesi olanağı bulunmadığını ve şüpheliler hakkında yasal takibatın genel hükümlere göre Cumhuriyet Savcılığınca yapılması gerektiğine*” hüküm vermiştir.

Yüksek mahkeme bir başka kararında “*... isnat olunan suçun işlendiği ... yılı Eylül ayı itibarıyla Sağlık Bakanlığına bağlı R...Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Başhekim ve Başhekim yardımcısı olarak görev yapan adı geçenler hakkında söz konusu hastanedeki görevleri nedeniyle ve bu görevlerinden kaynaklanan suçlarla ilgili olarak 2547 sayılı Kanunun 53. maddesi (c) fıkrası uyarınca ceza soruşturması yapılmasına, men-i muhakeme veya lüzum-u muhakeme yolunda bir karar alınmasına olanak bulunmadığının açık olduğu ve açıklanan nedenlerle ... Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan kurulun ... tarihli men-i muhakeme kararının kaldırılmasına, ... Anayasa'nın 129. maddesi ile 4483 sayılı kanun gereği isnat edilen suçlar nedeniyle ... ve ... hakkında gerekli işlemlerin yapılması için ... Valiliğine iletilmek üzere dosyanın karar ekli Rektörlüğe iadesine*”³⁶ hüküm vermiştir.

Yine Danıştay 1. Dairesi Kararında, hakaret suçunu işlediği ileri sürülen okutman hakkında verilen men-i muhakeme kararı için “*şüphelinin suçu görevi*

³⁵ Danıştay 1. Dairesi, E.2010/1638, K.2010/1901, K.T.07.12.2010, www.sinerjimevzuat.com.tr/, E.T. 17.12.2017.

³⁶ Danıştay 1. Dairesi, E.2012/510, K.2012/894, K.T. 24.05.2012, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017. SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

*sırasında ya da görevi dolayısıyla işlemediği dolayısıyla, 2547 sayılı kanun kapsamına girmediği ve bu kanun hükümlerince işlem yapılamayacağı” gerekçesiyle bozmuştur.*³⁷

Konu yönünden kapsamın belirlenmesi bakımından önemli bir başka Danıştay Kararında³⁸ Müzik eserlerinin yayınına izin almadan fiilen gerçekleştirdikleri iddia olunan şüphelilerin, “*yayın yapma işini ... Yayıncılık Ticaret A.Ş. adına yürüttükleri, suçu üniversitedeki görevleri sırasında işlemedikleri ya da suçla görevleri arasında illiyet bağı bulunmadığından, şüpheliler hakkındaki soruşturmanın 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin (c) bendine göre değil, genel hükümlere göre yapılması gerektiği*” açıkça ifade edilmiş böylece görevi dolayısıyla ya da görev sırasında şartına vurgu yapılmış bulunmaktadır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 53. maddesinin ancak görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işlemiş oldukları suçlardan dolayı uygulanacağı yönünde yukarıda belirtilen kararlar haricinde de çok sayıda yargı kararı mevcuttur.³⁹

Ayrıca konu yönünden kapsamına giren ve girmeyen hususları belirten 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 53. maddesinde alt bent düzenlemeleri de vardır. Bunlar içinde dikkat çeken şudur:

2547 sayılı kanunun 53. maddesinin (c) fıkrasının (6) numaralı alt bendinde “*Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve rektörlerin 1609 sayılı Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usûlüne Dair Kanun kapsamına giren suçlarından dolayı yapılacak ceza soruşturmasında yukarıda belirtilen ceza kovuşturması usûlü tatbik edilir. Bunlar dışında kalan tüm görevliler için 1609 sayılı*

³⁷ Danıştay 1. Dairesi, E.2005/769, K.2005/1235, K.T. 19.10.2005, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

³⁸ Danıştay 1. Dairesi, E.2006/1183, K.2006/1322, K.T. 28.12.2006, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

³⁹ Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2006/207, K.2006/357, K.T. 29.03.2006, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017; Danıştay 1. Dairesi, E.2005/1255, K.2006/95, K.T. 24.01.2006, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usûlüne Dair Kanun hükümleri uygulanır.” denilmiştir.

Devamında ise “1609 sayılı *Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usûlüne Dair Kanun* kapsamına giren suçlarından dolayı kanuni kovuşturma için gereken izin, Yükseköğretim Kurulu üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri ve bu kuruluşların memurları (Üniversitelerarası Kurul memurları dâhil) hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanından, üniversite yöneticileri ve öğretim elemanları ile memurlar hakkında üniversite rektörlerinden alınır.” hükmüne yer verilmiştir.

Dolayısıyla 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu yürürlüğe girene kadar yükseköğretim kurulu başkanı ve rektörler dışında kalan tüm görevlilerin kanuni kovuşturması için 2547 sayılı kanun gereği Yükseköğretim Kurulu Başkanı’ndan ve Rektör’den izin istenmesi gerekmektedir. 1990 yılında 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu’nun kabul edilmesi ile 1609 sayılı Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usûlüne Dair kanun yürürlükten kaldırılmış olup, 1609 sayılı kanuna yapılan göndermelerin 3628 sayılı kanuna yapıldığına dair bir hükme de yer verilmediğinden yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlileri hakkında mülga 1609 sayılı kanun kapsamına giren suçlarından dolayı doğrudan Cumhuriyet Savcısı’nca soruşturma başlatılacak ve durum idari soruşturma için atamaya yetkili amire ve izin vermeye yetkili merciiye bildirilecektir. 1609 sayılı Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usûlüne Dair Kanun’u yürürlükten kaldıran 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu’nu ile yükseköğretim kurulu üyeleri ile yükseköğretim denetleme kurulu başkan ve üyeleri ve bu kuruluşların memurları (üniversitelerarası kurul memurları dâhil) hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanından, üniversite yöneticileri ve öğretim elemanları ile memurlara görev ve sıfatları nedeniyle tanınan bu ayrıcalık kaldırılmış olmasına rağmen görev ve sıfatları nedeniyle yükseköğretim kurulu

başkanı ve rektörler için korunmuş ancak 1609 sayılı kanun kapsamındaki suçlar⁴⁰ ile sınırlandırılmıştır.⁴¹

Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve rektörler dışındaki yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşları personelinin 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması ve Rüşvetle Mücadele Kanunu kapsamındaki işlemiş oldukları suçlardan dolayı 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesi hükümleri uygulanmamaktadır. Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve rektörler için ise 2547 sayılı kanunun 53. maddesi gereğince karar alınması gerekmektedir. Nitekim yükseköğretim kurulu başkanı ve rektöre tanınan ayrıcalığın diğerlerini kapsamadığı yargı kararları ile de pekiştirilmektedir.⁴²

Konuya ilişkin olarak Yargıtay 5. Dairesi⁴³ "... Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinde öğretim üyesi olan sanık ve arkadaşları tarafından müştekinin diş tedavisi karşılığında fazla para istenip alınması ve/veya kurumda yapmaları gereken işlemi yapmak için ücret talep etmeleri iddiasının ikna suretiyle irtikap veya rüşvet alma suçunu oluşturabileceği, öğretim üyesi sanığın 2547 sayılı kanunun 53/6. maddesinde yazılı Yükseköğretim Kurulu Başkanı veya rektör statüsünde olmadığı cihetle hakkında 3628 sayılı kanun hükümlerinin uygulanabilir olduğu ve aynı kanunun 17/son

⁴⁰ İrtikap, rüşvet, ihtilas ve zimmete para geçirme, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmi ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet surlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçlarından veya bu suçlara iştirak etmek

⁴¹ 3628 sayılı kanun kapsamına giren suçlardan ötürü Rektöre tanınan bu ayrıcalığın 1609 sayılı kanun kapsamında olmayan, ancak 3628 sayılı kanun kapsamına giren suçlarda tanınmadığı 3628 sayılı Kanunun geçici 3. maddesinden anlaşılmaktadır.

⁴² Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinde zimmet, vb. suçlarından dolayı ancak Yükseköğretim Kurulu Başkanı ile Rektörler hakkında 2547 sayılı Kanuna göre soruşturma yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Diğer personel hakkında 3628 sayılı Yasanın 17.maddesi uyarınca yasal takibat yapabileme yetkisinin doğrudan doğruya Cumhuriyet Savcılıklarına ait bulunduğuna iliş Bkz. Danıştay 2. Dairesi, E. 2002/23, K.2002/3570, K.T. 23.10.2002, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017; Yargıtay 5. Ceza Dairesi, E.2000/7112, K.2001/3571, K.T. 23.05.2001 www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017; Yargıtay 5. Ceza Dairesi, E.2000/5349, K.2001/3166, K.T. 09.05.2001, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

⁴³ Yargıtay 5. Ceza Dairesi, E.2015/11479, K.2016/8413, K.T. 17.10.2016, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

maddesindeki özel soruşturma usulüne tabi bulunmadığı, bu itibarla müştekinden para istenmesi ve alınması iddiasının genel hükümlere göre soruşturulacağına” karar vermiştir.

2547 Sayılı kanununun 53. maddesinin (c) fıkrasının (7) numaralı alt bendinde yer alan “*İdeolojik amaçlarla Anayasa’da yer alan temel hak ve hürriyetleri, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayrılığına dayanarak nitelikleri Anayasa’da belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak maksadıyla işlenen suçlarla bunlara irtibatlı suçlar, öğrenme ve öğretme hürriyetini doğrudan veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükun, huzur ve çalışma düzenini bozan boykot, işgal, engelleme bunları teşvik ve tahrik, anarşik ve ideolojik olaylara ilişkin suçlar ve ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri”* için yükseköğretim kurulu başkanı ve rektörler dahil hiç kimseye ilişkin herhangi bir ayrıcalıklı hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca belirtilen suçları işlediği iddia edilen kişilerin soruşturmasında 2547 sayılı kanun hükümlerinin uygulanmayacağı yani soruşturmasının genel hükümlere göre yürütüleceği bahse konu kanun maddesinde açıkça belirtmiştir.

Aynı kanun maddesinde 2547 sayılı kanunda yer almamış hususlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmış olsa da söz konusu kanununun 4483 sayılı kanun ile yürürlükten kaldırılması ve kanunlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna yapılan atıfların 4483 sayılı Kanuna yapılmış sayılması nedeniyle 4483 sayılı Kanununun uygulanmayacağı hususlarda da 2547 sayılı kanun hükümleri uygulanmayacaktır. Dolayısıyla 4483 sayılı kanunun uygulanmadığı 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda geçen suçlar ile Türk Ceza Kanunu’nun 160. maddesinde istisna tutulan Cumhurbaşkanına fiilen saldırı, Türklüğe, Milletvekillerine, Anayasal Kuruluşlara ve kanunlara sövme fiilleri ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu’nun 13, 14, ve 15. maddelerinde sözü edilen fiillerin işlenmesi halinde de soruşturma genel hükümlere göre doğrudan Cumhuriyet Başsavcılığınca gerçekleştirilecek ve 2547 sayılı kanun hükümleri uygulanmayacaktır.

4483 sayılı kanunda disiplin suçları, ağır cezayı gerektiren suçüstü hali, adli görevlerden doğan suçlar, işkence ve zor kullanma yetkisinde sınırı aşma suçları ile kamu görevlisi aleyhine suç uyduranlar hakkındaki soruşturmalar istisna olarak belirlenmiştir. Bunun dışında diğer kanunlarda düzenlenen istisnalar da mevcuttur. Bunlar Sıkıyönetim Kanunu,⁴⁴ İcra İflas Kanunu kapsamına giren suçlar, Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar, Seçim Suçları, Cumhuriyet Savcısı veya Mahkemece İstene Bilgiyi Vermeme Suçu, Çocuk Koruma Kanunundan Kaynaklanan Görevlerden Doğan Suçlar, Gerçeğe Aykırı Yeşil Kart Alınması, Düzenlenmesi veya Böyle Bir Karttan Yararlandırılması Suçları, Hakim ve Savcıları Usûlsüz Arama, Yakalama Ve Sorgulama Fiilleri, Hakim ve Savcıları Kötü Niyetle Şikayet Fiilleri, Müfettiş ve Muhakkikin İhbar Görevini Yapmaması, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanununda düzenlenen suçlar 2547 sayılı kanunun 53. maddesinin konu yönünden kapsamı dışında kalmaktadır. Bu suçların işlenmesi halinde Cumhuriyet Savcısınca doğrudan soruşturma yapılacaktır.⁴⁵

Danıştay 1. Dairesince “*Tedavi için hastaneye getirilen ...'ın re'sen takibi gerektiren şüpheli bir olay sonucunda öldüğünü Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmemek fiilini işlediği ileri sürülen sanık/sanıklar hakkında ... Üniversitesi Rektörlüklerince verilen men-i muhakeme kararları, sanığın/sanıkların eyleminin açıklanan hüküm uyarınca adli göreve ilişkin olduğu gerekçesiyle bozulmuş ve dosyanın genel hükümlere göre gereği yapılmak üzere ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine*”⁴⁶ karar verilmiştir.⁴⁷

⁴⁴ 1402 sayılı sıkıyönetim kanunu kapsamına giren suçlarla ilgili soruşturma doğrudan sıkıyönetim savcılarınca yapılmaktadır.

⁴⁵ GÖKCAN ve ARTUÇ, s.330; AKYILMAZ, Bahtiyar, SEZGİNER, Murat ve KAYA, Cemil, *Türk İdare Hukuku*, Seçkin Yayınları, 8. Bası, Ankara 2017, s.780-781; SALİHOĞLU, Enver ve DEMİRKOL, Selami, 4483 sayılı Kanun ile Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Öncesi Aşamaya İlişkin Usul ve İşlemler, Beta Yayın, Haziran 2005, İstanbul, s.20-26.

⁴⁶ Danıştay 1. Dairesi, E.2004/687, K.2005/221, K.T. 24.02.2005, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

⁴⁷ Danıştay 1. Dairesi, E.2005/964, K.2005/1322, K.T. 10.11.2005, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi'nin 2005 tarihli kararında⁴⁸ 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 357. maddesinde yer alan, *“İcra dairesince kanuna göre yapılan tebliğ ve emirleri derhal yapmağa ve neticesini geciktirmeksizin icra dairesine bildirmeğe alakadarlar mecburdur. Makbul sebep haricinde tebliğ ve emirleri yapmayanlar hakkında ait olduğu dairece tahkikatı evvelîye ye hacet kalmaksızın Cumhuriyet Savcılığınca doğrudan doğruya takibat yapılır.”* hükmü gereği nafaka borcunun eksik ödenmesi veya bazı aylarda ödememesi için maaş mutemetlerine baskı yapmak ve nafaka borcunun icra yoluyla ödenmesinde maaş kesintisi yapmamak veya eksik kesinti yapmak suçlarını işledikleri gerekçesiyle haklarında soruşturma başlatılan öğretim üyesi ve maaş mutemetleri hakkında Cumhuriyet savcılığınca doğrudan kovuşturma yapılması gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Mahkemesinin isteği üzerine düzenlenen ve katılanın beden ve ruh bakımından kendisini savunabilecek olduğunu belirten bilirkişi raporunu gerçeğe aykırı olarak düzenledikleri iddiasıyla haklarında soruşturma başlatılan şüpheli öğretim üyeleri hakkında Danıştay 1. Dairesi,⁴⁹ *“...5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 161. maddesinin 5. fıkrasında, “Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye ile ilgili görev ve işlerde kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kolluk amir ve memurları hakkında Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.” hükmü gereği Üniversitesi Rektörlüğüince oluşturulan Kurulun vermiş olduğu men-i muhakeme kararının bozulmasına ve atılı suç nedeniyle ... Cumhuriyet savcılığınca doğrudan soruşturma yapılması için dosyanın karar ekli olarak ... Cumhuriyet Savcılığına gönderilmesine”* karar vermiştir.

⁴⁸ *“Tedavi için hastaneye getirilen ...'ın re'sen takibi gerektiren ...'ın şüpheli bir şekilde öldüğünü Cumhuriyet Başsavcılığına bildirmeyen şüphelilerin eyleminin, adli görev ilişkin olduğu anlaşıldığından, ... Üniversitesi Rektörlüğüince oluşturulan kurulun men-i muhakeme kararının bozulması, genel hükümlere göre gereği yapılmak üzere ... Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesi için dosyanın ... Üniversitesi Rektörlüğüne iadesine”* ilişkin karar için Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2005/1194, K.2005/1499, K.T. 14.12.2005, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

⁴⁹ Danıştay 1. Dairesi, E.2014/821, K.2014/809, K.T. 29.05.2014, (yayımlanmamış yargı kararı)

2. Soruşturma Açmaya Yetkili Merciler ve Soruşturma Usûlü

a. Soruşturma Açmaya Yetkili Merciler

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin (a) fıkrasında;

- a- Yükseköğretim Kurulu Başkanı üst kuruluşlar, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin ve 53/Ç maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan fiillerle ilgili olarak öğretim elemanlarının,
- b- Rektör, üniversite
- c- Bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürü, bağımsız vakıf meslek yüksekokulu
- d- Dekan, fakülte
- e- Enstitü müdürleri, enstitü
- f- Yüksekokul müdürleri, yüksekokul,
- g- Kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri, uygulama araştırma merkezi ile enstitünün
- h- Bu birimlerin genel sekreter veya sekreterleri de bağlı birim personelinin disiplin amiri olarak düzenlenmiştir.

Belirtilen disiplin amirlerinin uhdesinde çalışan bahsi geçen belirtilen personel hakkında ilk soruşturma açmaya yetkili oldukları aynı maddenin (c) fıkrasının (1) numaralı bendinde belirtilmiştir.

2547 sayılı kanunun 53. maddesinde inceleme/soruşturma açmaya yetkili merciler Yükseköğretim Kurulu Başkanı için, kendisinin katılmadığı, Milli Eğitim Bakan'ının Başkanlığındaki bir toplantıda, Yükseköğretim Kurulu Üyelerinden teşkil edilecek en üç kişilik kurul; diğerleri için Yükseköğretim Kurulu Başkanı veya diğer disiplin amirleri olarak belirlenmiştir.

İç denetim birimlerinde görevli iç denetçiler doğrudan Yükseköğretim Kuruluna bağlı olarak görev yapmakta ve Yükseköğretim Kurulu Başkanınca

atanmakta olduğundan Yükseköğretim Kurulunda çalışan iç denetçilerin disiplin amiri olarak Yükseköğretim Kurulu Başkanı ilk soruşturma açmaya yetkilidir.

Yükseköğretim üst kuruluşu olan Yükseköğretim Kurulunda Devlet Memurları Kanunu'na tâbi ve genel sekreterliğe bağlı olarak çeşitli unvanlarda çalışan kamu görevlilerinin disiplin amiri ise genel sekreterdir.

Yükseköğretim üst kuruluşlarından olan Üniversitelerarası Kurulun idari teşkilatında çalışan kamu görevlilerinin ilk soruşturması ise bu üst kuruluşun idari teşkilatının başı olan genel sekreter tarafından açılmaktadır.

Yükseköğretim Kurulu Başkanına doğrudan ilgili bir kuruluş olan Yükseköğretim Denetleme Kurulunda çalışan kamu görevlilerinin disiplin amiri ise Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı'nın disiplin amirleri ve atamaya yetkili amirler arasında sayılmamış olması nedeniyle, atamaya yetkili mercii olan Yükseköğretim Kurulu Başkanındır.

Yükseköğretim Kuruluna bağlı bir kuruluş olan Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun⁵⁰ ile ad değiştirerek Yükseköğretim Kurulunun ilgili kuruluşu haline gelmiştir. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bağlı bir kuruluş olan Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi Başkanlığı idari teşkilatında görev yapan personelin ise disiplin amiri Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi Genel Sekreteri idi. Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezinde görev yapan İç deneticiler ise doğrudan üst yetkili olan Yükseköğretim Kurulu Başkanına bağlı olarak faaliyet göstermekte ve üst yetkili tarafından atanmakta olduğundan, bu personelin hakkında ilk soruşturma açma yetkisi Yükseköğretim Kurulu Başkanı'na aitti. 6114 sayılı kanun ile tüm personel Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na devredilmiş olduğundan yükseköğretim kurulu personeline ilişkin soruşturma usûlüne tâbi tutulmaktadır.

657 sayılı kanuna tâbi olarak yükseköğretim kurumlarının merkez idari teşkilatı olan rektörlük genel sekreterliğine bağlı birimlerde çalışan personelin disiplin amiri genel sekreterdir. Rektörlüğe bağlı araştırma uygulama merkezi,

⁵⁰ R. G. 03.03.2011, S.27863.

koordinatörlük vb. birimlerin de kendine ait idari kadrosunun bulunmaması nedeniyle bu birimlerde çalışan personelinde disiplin amiri yine genel sekreterdir. Kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitülerin genel sekreter veya sekreterleri de bağlı birim personelinin disiplin amirleridir.

Rektörlüğe bağlı bulunan iç denetim birimlerinde görevli iç denetçiler⁵¹ ile yine doğrudan rektörlüğe bağlı bulunan döner sermaye işletmelerinde görevli personelin disiplin amiri ise rektör'dür.

Fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokullarının ise ayrı personel kadrosu bulunmaktadır. Bu nedenle fakülte, enstitü, yüksekokul ve meslek yüksekokulu sekreteri, biriminde çalışan personelin disiplin amiri olarak söz konusu personel hakkında ilk soruşturma açmaya yetkilidir.

Araştırma ve uygulama merkezi niteliği taşımakla birlikte, kendisine ait kadrosu bulunan araştırma ve uygulama hastanelerinin disiplin amiri ise başhekimdir.

Yükseköğretim kurumları, üst kuruluşları ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında görev yapan personelin disiplin amirleri yani ilk soruşturma açmaya yetkili amirler yukarıda belirtilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda açıkça sıralı disiplin amirlerinin soruşturma açmaya yetkili olduğu belirtilmemiş⁵² olsa da aynı kanunun 53.

⁵¹ İç denetçiler ile ilgili soruşturmalar yine yükseköğretim kanunu hükümlerine göre yürütülmektedir. Ancak bunlar hakkında yapılan soruşturmalar İç Denetim Koordinasyon Kuruluna bildirilmektedir.

⁵² 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun (b) fıkrasında yer alan "Öğretim elemanları, memur ve diğer personelin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri, devlet memurlarına uygulanan usul ve esaslara göre Yükseköğretim Kurulunca düzenlenir." hükmüne istinaden Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği (R.G. 21.08.1982, S. 17789) çıkartılmıştır. Ancak Anayasa Mahkemesi'nin 14/01/2015 gün ve E:2014/100, K:2015/6 sayılı kararı ile iptal edilmiş ve 07.01.2016 tarihinden itibaren yürürlükten kalkmıştır. Anayasa Mahkemesi Kararı ile iptal edilen mülga Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Yönetmeliği'nin 17. maddesinde ilk soruşturma açmaya yetkili amirlerin bununla sınırlı olmadığı sıralı disiplin amirlerinin de soruşturma açmaya yetkili olduğu ifade edilmişti. Bahse konu yönetmelik maddesi gereğince, Yükseköğretim Kurulu Başkanı, üst kuruluşlar ile bütün yükseköğretim kurumlarının; Rektör, bütün üniversitenin; Dekan, bütün fakültenin; enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu müdürleri ise bütün enstitü,

maddesinin (a) fıkrasında geçen “Yükseköğretim Kurulu Başkanı üst kuruluşlar, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin ve 53/Ç maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan fülllerle ilgili olarak öğretim elemanlarının; rektör, üniversitenin; bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürü, bağımsız vakıf meslek yüksekokulunun; dekan, fakültenin; enstitü ve yüksekokul müdürleri, enstitü ve yüksekokulların; kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri, uygulama araştırma merkezi ile enstitünün; bu birimlerin genel sekreter veya sekreterleri de bağlı birim personelinin disiplin amirleridir.” hükmü gereği, sıralı disiplin amirlerinin de ilk soruşturma açmaya yetkili olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo - 1	
Yükseköğretim Üst Kuruluşlarında ve Bağlı Kuruluşlarında Çalışan Kamu Görevlileri Hakkında	
Ön İnceleme/İlk Soruşturma Açmaya Yetkili Merciiiler	
<i>Hakkında Soruşturma Açılacak Kamu Görevlisi</i>	<i>Soruşturma Açmaya Yetkili Mercii</i>
Yükseköğretim Kurulu Başkanı	Mili Eğitim Bakanının başkanlığında toplanan Yükseköğretim Kurulu Üyelerinden teşkil edecek en az 3 kişilik kurulca
Yükseköğretim Kurulu Üyeleri	Yükseköğretim Kurulu Başkanı
Yükseköğretim Kurulu'nda görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel	
Üniversitelerarası Kurul'da görevli 2914 ve 657 sayılı	

yüksekokul, meslek yüksekokulunun her kademesindeki personeli hakkında kendiliğinden soruşturma açmaya veya açtırmaya yetkili kılınmıştır.

kanunlara tâbi tüm personel	
Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı	Yükseköğretim Kurulu Başkanı
Yükseköğretim Denetleme Kurulu'nda görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm görevli tüm personel	
Üniversitelerarası Kurul'da görevli tüm personel	Üniversitelerarası Kurul Başkanı
Yükseköğretim Kurulu'nda görevli 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel (İç Denetçiler ve Döner sermaye İşletme Müdürlüğü çalışanları hariç)	Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreteri
Üniversitelerarası Kurul'da görevli 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel (İç Denetçiler ve Döner sermaye İşletme Müdürlüğü çalışanları hariç)	Üniversitelerarası Kurul Genel Sekreteri
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı ⁵³	Yükseköğretim Genel Kurulu

⁵³ Ölçme ve Seçme Yerleştirme Merkezi Başkanı hakkında 4483 sayılı kanun hükümlerine göre Cumhuriyet Savcısınca soruşturma yürütülmektedir. Ancak Cumhuriyet Savcısı'nın soruşturmaya başlamak için Yükseköğretim Genel Kurulundan izin talep etmesi gerekmektedir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesine göre yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşları personeli hakkında ön inceleme/soruşturma emrini vermeye yetkili merciler tablo - 1 ve tablo - 2'de görüleceği üzere şüpheli memurun sıfatına göre farklı farklı düzenlenmiştir.

Tablo – 2	
Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan Kamu Görevlileri Hakkında	
Ön İnceleme/İlk Soruşturma Açmaya Yetkili Merciler	
<i>Hakkında Soruşturma Açılacak Kamu Görevlisi</i>	<i>Soruşturma Açmaya Yetkili Mercii</i>
Rektör (Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu)	Yükseköğretim Kurulu Başkanı
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü	
2547 sayılı kanunun 53/Ç maddesinin 1. fıkrasının (e) bendinde yer alan fiillerle ilgili öğretim elemanları	
Üniversitede görevli 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel	Rektör
Bağımsız vakıf meslek yüksekokulunda görevli tüm personel	Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü
Fakültede görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel	Dekan
Yüksekokul/Meslek Yüksekokulu/Enstitü'de görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel	Yüksekokul/Meslek Yüksekokulu/Enstitü Müdürü

Kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitülerde görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel	Uygulama araştırma merkezi/Enstitü Müdürü
Yükseköğretim Kurumunda görevli 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel (İç Denetçiler ve Döner sermaye İşletme Müdürlüğü çalışanları hariç)	Üniversite Genel Sekreteri
Fakülte/Yüksekokul/Meslek Yüksekokulu/Enstitü'de görevli 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel	Fakülte/Yüksekokul/Meslek Yüksekokulu/Enstitü Sekreteri
Kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitülerde görevli 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel	Uygulama araştırma merkezi/Enstitü Sekreteri

4483 sayılı kanunun 3. maddesinin 3. fıkrasında “Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevi esas alınır.” hükmü yer almaktadır. 2547 sayılı kanunda hüküm bulunmayan hususlarda 4483 sayılı kanun hükümlerince işlem yapılacağından soruşturma açmaya yetkili merciin belirlenmesinde memurun suç tarihindeki görevi esas alınmaktadır.⁵⁴

Ön inceleme/soruşturma açma yetkisi yukarıda belirtilen mercilerce kullanılmakta olup, bunun dışındaki merciler soruşturma açmaya yetkili değildirler.

2457 sayılı kanunun 53. maddesinde bölüm, anabilim, anasanat, bilim veya sanat dalı başkanlarının görev alanları ile ilgili disiplin amiri olduklarına ve disiplin

⁵⁴ GÖKCAN ve ARTUÇ, s.700.

soruşturması açabileceklerine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.⁵⁵ Bu nedenle bölüm, anabilim, anasanat, bilim veya sanat dalı başkanlarının görev alanları ile ilgili soruşturma taleplerini en yakın disiplin amirine bildirmeleri gerekmektedir. Disiplin amirleri de bu talepleri geciktirmeden uygulamaya koymakla yükümlüdürler.⁵⁶

Ön inceleme/soruşturma açmaya yetkili disiplin amirlerinin yardımcılarının ise ön inceleme/soruşturma açma yetkileri bulunmadığı açıktır. Disiplin amirlerinin yardımcılarının soruşturma açma yetkilerinin bulunmadığına ilişkin yüksek mahkeme kararı⁵⁷ da mevcuttur.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun "İzin Vermeye Yetkili Merciler" başlıklı 3. maddesinin birinci fıkrasında soruşturma izni vermeye yetkililer sayılmış ikinci fıkrasında ise yoklukları halinde ise yetkinin vekiller tarafından bizzat kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Ön inceleme/soruşturma açmaya yetkili mercie vekâleten bakanların ise soruşturma açma yetkilerinin bulunup bulunmadığına ilişkin 2547 sayılı kanunda herhangi bir hükme yer verilmemiş⁵⁸ olması nedeniyle 4483 sayılı kanun hükümleri gereği işlem

⁵⁵ Bu düzenleme, bölüm, anabilim, anasanat, bilim veya sanat dalı başkanlıklarının akademik teşkilatlanma yapısı itibarıyla fakülte veya yüksekokul bünyesinde yer almasından ve görevli öğretim elemanlarının ise fakülte/yüksekokul/meslek yüksekokulu/enstitü kadrosuna atanmalarından kaynaklanmaktadır.

⁵⁶ Mülga Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 17. maddesinde Bölüm, anabilim, anasanat, bilim veya sanat dalı başkanlarının görev alanları ile ilgili disiplin soruşturma taleplerini en yakın disiplin amirine yapmaları gerektiği hüküm altına alınmıştır. Disiplin amirleri bu talebi gecikmeden uygulamaya koymakla yükümlü tutulmuştur.

⁵⁷ Danıştay 2. Dairesi, E.1986/1657, K.1988/1769, Bkz. PINAR, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, s.242.

⁵⁸ Her ne kadar gerek 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda gerekse mülga Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliğinde bu hususa ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiş olsa da Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlara İlişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın Genelgesinde disiplin amirinin görevi başında bulunmadığı zamanlarda disiplin amirinin yerine vekâleten bakan kişinin soruşturma açabileceği; Soruşturma açmaya yetkili disiplin amirlerinin yardımcılarının ise yine soruşturma açma yetkilerinin bulunmadığı açıkça ifade edilmiştir.

yapılacak olup, vekiller bizzat ön inceleme/soruşturma açma yetkisine sahip kabul edilmektedir.

Vekâletle ilgili bir diğer husus ise bir göreve vekâlet eden kamu görevlileri için söz konusudur. 4483 sayılı kanunun “vekillerin durumu” başlıklı 14. maddesinde vekillerin, asillerin tabi olduğu usule tabi oldukları belirtildiğinden, vekâlet edilen kamu görevlisi hakkında ön inceleme/soruşturma açmaya yetkili mercii, vekâlet eden kamu görevlisi hakkında da öninceleme/soruşturma açmaya yetkilidir. Kısaca vekil, asilin soruşturma usûlüne tâbidir. Bu durum memurun suç tarihindeki görevinin esas alınmasından kaynaklanmaktadır.⁵⁹

Birden fazla görev yapan kamu görevlisi hakkında hangi görevden dolayı ön inceleme/soruşturma açılacak ise bu göreve dair usûle göre işlem yapılması gerekmektedir.⁶⁰ Ancak akademik kadroda görev yapan personelin idari bir görevde bulunması halinde idari kadrodaki disiplin amirince soruşturma başlatılamayacak akademik kadrodaki disiplin amirince soruşturma başlatılabilecektir.⁶¹ Yani Daire

⁵⁹ PINAR, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, s.157; DUMAN, Bahattin, Yükseköğretim Ceza ve Disiplin Soruşturması, Seçkin Yayınları, Ankara, 2006, s.75.

⁶⁰ Yükseköğretim Kurulu Üniversitelerarası Kurul Başkanlığının... tarih ve... sayılı yazısı ile doçentlik başvurusu nedeniyle şikayetçi için oluşturulan eser inceleme jürisinde asıl üye olarak görevlendiren ...'e isnat edilen suçların, bu jüri üyeliği görevi sırasında işlendiği ve anılan görevinden kaynaklandığı, bu nedenle şikayetçi tarafından adı geçene isnat edilen suçlarla ilgili olarak Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca ceza soruşturması yapılması ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından oluşturulacak yetkili kurul tarafından men-i muhakemesi veya lüzum-u muhakemesi yolunda bir karar alınması gerekirken, şüphelinin... Üniversitesindeki öğretim üyeliği görevinden kaynaklanmayan ve bu görevi sırasında işlenmeyen atılı suçlar nedeniyle ... Üniversitesi Rektörlüğüince ceza soruşturması yaptırıldığı ve Rektörlükçe oluşturulan Kurul tarafından men-i muhakemesine karar verildiği açıklanan nedenlerle ... Rektörlüğüince oluşturulan Kurulun ... tarih ve ... sayılı men-i muhakeme kararının bozulmasına, isnat edilen suçlar nedeniyle ... hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca 2547 sayılı Kanunun 53. Maddesi gereğince ceza soruşturması yaptırılması ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından oluşturulacak Kurul tarafından lüzum-u muhakemesi veya men-i muhakemesi yolunda bir karar alınmasına ilişkin Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2016/373, K.2016/410, K.T. 30.03.2016, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

⁶¹ Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliğinin Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar ile ilgili genelgesinde “Genel Sekreter ile birim sekreterleri maiyetindeki akademik unvanı bulunmayan ve diğer personel

Başkanlığını yürüten bir kişi aynı zamanda akademik personel ise bu daire başkanı hakkında genel sekreter soruşturma başlatamayacaktır.⁶²

b. Soruşturmacıya İlişkin Hususlar ve İlk Soruşturmanın Yürütülmesi

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesi (c) fıkrasının (1). bendi gereği, Yükseköğretim Kurulu Başkanı veya diğer disiplin amirleri soruşturmayı kendileri yürütebilecekleri gibi uygun sayıda soruşturmacı da görevlendirebilirler.⁶³

Soruşturma açmaya yetkili mercii ile ceza vermeye yetkili merciin aynı olması ya da soruşturma açmaya yetkili merciin son soruşturma kurulunda yer alması gibi nedenlerle kimi zaman soruşturmacı tayini zorunlu hale gelmektedir. Aksi takdirde soruşturma açmaya yetkili merciin objektif ve tarafsız olmadığı ileri sürülebilir. Soruşturmacının tarafsızlığı kadar soruşturma açan kişinin de tarafsız ve objektif olması gerekmektedir.

2547 sayılı kanununun 53. maddesinin (c) fıkrasında “*Öğretim elemanlarından soruşturmacı tayin edilmesi halinde, bunların, hakkında soruşturma yapılacak öğretim elemanının akademik unvanına veya daha üst akademik unvana sahip olmaları şarttır.*” denilerek görevlendirilecek soruşturmacı veya soruşturmacılarla ilgili bir ölçüt belirlenmiştir. Görevlendirilecek soruşturmacının, hakkında soruşturma yürütülecek öğretim elemanına, akademik unvan bakımından eşit ya da daha üst olması gerekmektedir. Dolayısıyla bir yardımcı doçent hakkında soruşturma yürütecek soruşturmacı ancak yardımcı doçent, doçent ya da profesör unvanına sahip olmalıdır. Benzer şekilde bir doçent hakkında ancak bir doçent veya bir profesör soruşturmacı olarak görevlendirilebilirken, bir profesör hakkında ancak bir profesör soruşturmacı olarak görev yapabilir. Bir öğretim görevlisi, yardımcı doçent,

hakkında soruşturma açabilir.” ifadesine yer vererek akademik bir personelin idari bir kadroda da çalışması halinde idari kadrodaki disiplin amirince soruşturma başlatılmayacağını açıklamıştı.

⁶² DUMAN, 75, 167.

⁶³ PINAR, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, s.434.

doçent veya profesör unvanına sahip bir öğretim üyesinin soruşturmasını yürütemez.⁶⁴

2547 sayılı kanununun 53. maddesinin (c) fıkrasında soruşturmacıya ilişkin başka bir kriter belirlenmemekle birlikte, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesine 02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı kanun ile ek "Disiplin soruşturması ve savunma hakkı" başlıklı 53/A maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde disiplin soruşturmaları ile ilgili "*Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır.*" hükmüne yer verilmiştir.⁶⁵ Disiplin soruşturmalarında görev ve unvan eşitliği dikkate alınmıyorsa ceza soruşturmalarında söz konusu kanun hükmünün evleviyet ile dikkate alınması gerektiği kanaatini taşımaktayız. Bu nedenle rektör yardımcısı, dekan vb. diğer yöneticiler hakkında yürütülecek soruşturmalarda soruşturma açmaya yetkili olan rektörün bizzat soruşturmayı kendisinin yürütmemesi halinde tayin edeceği soruşturmacının, soruşturulanın görev unvanına eşit veya üstün olmasına da dikkat edilmesi uygun olacaktır. Dolayısıyla bir rektör yardımcısı veya dekanın (ceza) soruşturmasını bir rektör yardımcısı veya dekan yapmaktadır.

4483 sayılı kanununun "Ön inceleme" başlıklı 5. maddesi'nin 3. fıkrasında "*Ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabilir. İnceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinde belirlenmesi esastır. İşin özelliğine göre bu merci, anılan incelemenin başka bir kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebilir. Bu isteğin yerine getirilmesi, ilgili kuruluşun takdirine bağlıdır.*" şeklinde benzer bir düzenlemenin olduğu görülmektedir. Dolayısıyla

⁶⁴ GÖKCAN – ARTUÇ, s.701.

⁶⁵ Mülga Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 17. maddesinde "*Öğretim elemanlarından soruşturmacı tayin edilmesi halinde, bunların sanığın akademik unvanına veya daha üst akademik unvana sahip olmaları şarttır. Yöneticiler hakkındaki soruşturmalarda ünvan eşitliği veya üstlüğü aranır.*" hükmü yer almaktaydı.

hakkında soruşturma yapılanın akademik personel değil de idari personel olması halinde de soruşturmacının görev ve unvan denkliği ya da üstünlüğü aranmaktadır.

4483 sayılı kanunda ön incelemecinin kurum içinden olacağı açıkça düzenlenmiş olmasına rağmen 2547 sayılı kanunun 53. maddesinin (c) bendinde buna ilişkin açık bir hüküm bulunmamakla birlikte akademik unvan eşitliği ve üstünlüğü şartını koyarak ilk soruşturmanın kurum içinden yapılacağını kabul etmiştir. Kamu tüzel kişiliği ve hiyerarşi ilkesi gereği bir başka yükseköğretim kurumu personelinde soruşturmacı görevlendirilmesi mümkün değildir.

Ayrıca 2547 sayılı kanunun ek 53/A maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinde *“Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinden soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. Ancak zorunlu hallerde rektörlük aracılığıyla diğer birimlerden soruşturmacı talep edilebilir”* hükmüne yer verilerek kurum içinde yürütülen disiplin soruşturmalarda dahi öncelikle ilgili birimden soruşturmacı tayin edilmesi, zorunlu hallerde yükseköğretim kurumunun diğer birimlerinden görevlendirme yapılması yolu öngörülmüştür. Söz konusu düzenleme de soruşturmacıların kurum içinden yapılması gerektiğini açıkça göstermektedir.

Ancak işin özelliğine göre, ilk soruşturmanın başka bir kuruma yaptırılıp yaptırılmayacağına ilişkin bir hükme de yer verilmemiştir.⁶⁶ 10.12.2003 tarihli 5018

⁶⁶ Bu bakımdan 4483 sayılı kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir. Danıştay 1. Dairesinin *“... Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümünü Öğretim Üyesi olan şüphelinin arkeoloji alanındaki bilimsel yeterliliği nedeniyle, kazı heyeti başkanı olarak 2863 sayılı Yasa'nın 35. maddesi uyarınca, Kültür ve Turizm Bakanlığınca görevlendirildiği, 2547 sayılı Kanun'un anılan maddesinde yer alan öğretim elemanı olması sıfatından doğan ve üniversitedeki görevi dolayısıyla ya da görevini yaptığı sırada işlenen suçlardan olmadığı, bu itibarla, şüphelinin başkanlığını yaptığı kazı heyetinde, şüphelinin yanında bakanlık temsilcilerinin de görev yaptığı dikkate alındığında; şikâyet konu eyleme iştirak edenlerin isim ve görev yeri itibarıyla belirlenerek, ilgililerin tümü hakkında Kültür ve Turizm Bakanlığınca 4483 sayılı yasa kapsamında ön inceleme yaptırılarak karar verilmesi gerektiğinden, ... Üniversitesi Rektörlüğüne oluşturulan Yetkili Kurulun 21.1.2008 günlü men-i muhakeme kararının bozulması”na ilişkin kararından da bu durum açıkça anlaşılmaktadır. Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2008/311, K.2008/670, K.T. 06.06.2008, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.*

Aynı yüksek mahkemenin 2014 tarihli kararında *“Soruşturmada projelerin ... Üniversitesi tarafından mı, yoksa Bakanlık tarafından mı yürütüldüğünün açıklığa kavuşturulması, projeler için Üniversite tarafından SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017*

sayılı Kamu Mali Yönetimi Kanun'u⁶⁷ öncesinde kadroları yükseköğretim kurumları ile üst kuruluşlarında bulunmakla birlikte Maliye Bakanlığı'nca atanan döner sermaye saymanı, fon saymanı, bütçe dairesi başkan ve başkan yardımcılarını ile memur düzeyindeki veznedar vb. Maliye Bakanlığı görevlileri bulunmakta idi. Bu şekilde görev yapan personelin hangi yasaya tâbi olarak soruşturmasının yürütüleceği ise tereddüt yaratmaktaydı. Nitekim bu tereddütün giderilmesi için istenen görüş üzerine Danıştay 1. Dairesince, “kadroları yükseköğretim kurumlarında olup da atamaları Maliye Bakanlığınca yapılan döner sermaye saymanı, fon saymanı ile bütçe dairesi başkanı, başkan yardımcılarını ve memur düzeyindeki Maliye Bakanlığının elemanlarının disiplin ve sicil amiri Maliye Bakanlığının olduğundan, yükseköğretim kurumlarının bütçeleri ile bu kurumlarca kurulacak araştırma fonu ve döner sermaye işletmelerinin mali denetimini yapma görev ve yetkisi bulunan Maliye Bakanlığının müfettişlerinin, 178 sayılı K.H.K'nin 20. maddesiyle belirlenen şekilde bu personel üzerinde de denetim ve soruşturma yapmaya yetkili olduğuna” karar verilmiştir.⁶⁸ 5018 sayılı kanun ile bütçe dairesi başkanı, başkan yardımcılarını gibi personel artık yükseköğretim kurumlarında çalışmamaktadır. Ancak döner sermaye saymanı, sayman yardımcısı, şef gibi döner sermaye işletmelerinde görevli personelin devir işlemleri henüz tamamlanmamış olup halen yükseköğretim kurumlarında çalışmaya devam etmektedirler. Bu personelin soruşturmaları yine Maliye Bakanlığının müfettişlerince veya Defterdarlıklarca gerçekleştirilmektedir.

görevlendirme ve harcamalar yapıldı ise, konunun Rektörlükçe soruşturulması, aksi halde, kazı heyeti başkanlığı sıfatlarından doğan atılı suçlar nedeniyle şüpheliler hakkında Kültür ve Turizm Bakanlığınca 4483 sayılı kanun kapsamında ön inceleme yaptırılarak karar verilmesi gerektiğinden, ... Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Yetkili Kurulun men-i muhakeme kararının bozulmasına, belirtilen hususlar aydınlığa kavuşturularak ilgili projeler Üniversite tarafından yürütülmüş, proje harcamaları Üniversite kaynaklarından yapılmış ise şüpheliler hakkında ceza soruşturması yapılması, adı geçenler bu projelerde Bakanlıkça görevlendirilmiş iseler isnat edilen eylemlerle ilgili olarak Kültür ve Turizm Bakanlığınca ön inceleme yaptırılması ve sonucunda yetkili mercü tarafından bir karar verilmesi”, gerektiği belirtilmiştir. Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2014/2037, K.2014/1929, K.T. 18.12.2014, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

⁶⁷ R.G. 24.12.2013, S.25326.

⁶⁸ Danıştay 1. Dairesi, E.1997/77, K.1997/131, K.T. 21.10.1997, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Atanmaları Maliye Bakanlığı'nca yapılan ancak kadroları diğer kurumlarda olan saymanların disiplin amirlerince görevden uzaklaştırmaları, Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat ve 3628 sayılı kanun uyarınca soruşturma açma yetkisinin Maliye Bakanlığı'na ait olduğu kabul edilmektedir.⁶⁹

2547 sayılı kanunun 38. maddesi gereğince başka kurum ve kuruluşlarda görevlendiren personelin soruşturması da yine bahse konu kanun hükümleri doğrultusunda yapılacaktır. Ancak başka kuruma görevlendirilen personel bir idari göreve müşterek kararname ile atanmış ise soruşturma açma yetkisinin atandığı yere ait olduğu, soruşturmasının atandığı kurumun tâbi olduğu mevzuatlara göre yürütüleceği ve müşterek kararname ile atanmış olması nedeniyle kamu görevlisi hakkında Danıştay 1. Dairesi tarafından karar verileceği⁷⁰ karara bağlanmıştır.

2547 sayılı kanunun disiplin ve ceza işlerini düzenleyen 53. maddesinin (c) fıkrasında konuya ilişkin herhangi bir düzenleme yer almaz iken aynı kanunun 53/A maddesinin 1. fıkrasının (f) bendinde *“Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fîli işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür. Disiplin amirinin belirlenmesi ve uygulanacak diğer disiplin hükümleri, görev yapılan kurumun tâbi olduğu mevzuata göre belirlenir”* hükmü düzenleme altına alınmıştır. Söz konusu düzenleme yukarıda belirtilen yargı kararını destekler mahiyettedir.

Soruşturmacı seçilecek kişinin tamamen tarafsız ve objektif olması önemlidir. Soruşturma yapmak üzere görevlendirilecek kişinin konu ve olayla ilgisi bulunmaması, suç konusu eylemden zarar görmemiş, sanığın veya olayın mağdurları ile akrabalık ilişkisi bulunmaması gerekmektedir. Soruşturmacının hakkında inceleme, soruşturma yapılan memur veya kamu görevlisi ile halef-selef ilişkisi

⁶⁹ Danıştay 1. Dairesi, E.1996/18, K.1996/124, K.T. 07.06.1996, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

⁷⁰ Danıştay 2. Dairesi, E.2000/2103, K.2002/3569, K.T. 23.10.2002, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

olmamalı, daha önce soruşturduğu kişinin maiyetinde görev yapmamalıdır.⁷¹

Hâkimin davaya bakmaktan yasaklılığı ve reddi halleri yargılama kanunlarında düzenleme⁷² altına alınmıştır. Yasaklılık ve ret sebeplerinin kıyasen soruşturma açmaya yetkili mercilerde ve ceza soruşturmalarını yürütecek soruşturmacılarda da uygulanması gerekmektedir.

Soruşturmacının tarafsızlığı kadar soruşturma açan kişinin de tarafsız ve objektif olması gerektiğine ilişkin Danıştay Kararında⁷³ “...inceleme ve soruşturma yapmak üzere görevlendirileceklerin inceleme ve soruşturmaya konu olayla ilgisi bulunmayan, suç konusu eylemden zarar görmemiş, sanığın veya olayın mağduru durumunda olan kişilerle akrabalık bağı bulunmayan, hakkında inceleme veya soruşturma yapılan memur veya kamu görevlisi ile halef-selef ilişkisi olmayan, maiyetinde görev yapmamış ve tamamen tarafsız kişilerden olması gerekir. Bu hususların inceleme ve soruşturma ile verilecek kararın etkilerden uzak ve objektif

⁷¹ GÖKCAN ve ARTUÇ, s.701.

⁷² Hâkimin davaya bakamayacağı hâller 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 22. maddesinde Hâkimin; a) Suçtan kendisi zarar görmüşse, b) Sonradan kalksa bile şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında evlilik, vesayet veya kayımlık ilişkisi bulunmuşsa, c) Şüpheli, sanık veya mağdurun kan veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoyundan biri ise, d) Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında evlât edinme bağlantısı varsa, e) Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında üçüncü derece dahil kan hısımlığı varsa, f) Evlilik sona ermiş olsa bile, şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında ikinci derece dahil kayın hısımlığı varsa, g) Aynı davada Cumhuriyet savcılığı, adli kolluk görevi, şüpheli veya sanık müdafiliği veya mağdur vekilliği yapmışsa, h) Aynı davada tanık veya bilirkişi sıfatıyla dinlenmişse, davaya bakamayacağı, hâkimlik görevini yapamayacağı düzenleme altına alınmıştır. Aynı kanunun 24. maddesinde ise Hâkimin davaya bakamayacağı hâllerde reddi istenebileceği gibi, tarafsızlığını şüpheye düşürecek diğer sebeplerden dolayı da reddi istenebileceği belirtilmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 34. maddesinde yasaklılık sebepleri, 36. maddesinde ise ret sebepleri sayılmıştır. Ret sebeplerini düzenleyen 36. maddede özellikle aşağıdaki hâllerde, hâkimin reddi sebebinin varlığı kabul edileceği hüküm altına alınmıştır. Bunlar; a) Davada, iki taraftan birine ögüt vermiş ya da yol göstermiş olması. b) Davada, iki taraftan birine veya üçüncü kişiye kanunen gerekmediği hâlde görüşünü açıklamış olması. c) Davada, tanık veya bilirkişi olarak dinlenmiş veya hâkim ya da hakem sıfatıyla hareket etmiş olması. ç) Davanın, dördüncü derece de dâhil yansoy hısımlarına ait olması. d) Dava esnasında, iki taraftan birisi ile davası veya aralarında bir düşmanlık bulunması şeklindedir.

⁷³ Danıştay 2. Dairesi, E.2003/910, K.2003/2067, K.T.21.10.2003, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

yapılması için bu işlemleri yapacak kişilerde olduğu gibi soruşturma emri verecek kişilerde de bulunması zorunludur. Soruşturma konusu olayda ise ...'ya estetik operasyon yaptıranlar arasında Rektör ...'in eşinin bulunduğu dikkate alındığında söz konusu soruşturmanın objektif ve etkilerden uzak yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır” ifadesine yer verilmiştir.

2547 sayılı kanunun ceza soruşturmalarını düzenleyen 53. maddesinin (c) fıkrasında öninceleme/soruşturmacıların yetkilerine ilişkin herhangi bir düzenleme yer almaz iken disiplin soruşturmalarına ilişkin 53/A maddesinin 1. fıkrasının (g) bendinde *“Soruşturmacı, disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişiye başvurma, keşif yapma, inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir”* hükmü yer almaktadır. Disiplin soruşturmasını yürüten soruşturmacıların yetkilerini belirten bu düzenlemenin kıyasen ceza soruşturmalarında da geçerli olduğu kabul edilmektedir.

2547 sayılı kanunun 53. maddesinin (c) fıkrasının son paragrafında bu kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Memurun Muhakematı Hakkında Kanun hükümleri uygulanacağı ifade edilmek suretiyle atıfta bulunulmuştur. Bahse konu kanunun 4483 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile mülga olması ve Memurun Muhakematı Hakkında Kanuna yapılan atıfların 4483 sayılı kanuna yapılmış sayılması nedeniyle 2547 sayılı Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda 4483 sayılı kanun hükümleri uygulanacaktır. Burada da hüküm bulunmaması halinde 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usûl Kanunu’nu yürürlükten kaldıran 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu’nda öngörülen usûllere göre işlem yapılacaktır.

Buna göre 4483 sayılı kanunun 6. maddesinde ön soruşturmacının bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerine haiz oldukları hüküm altına alınmıştır. Bu kanunda hüküm bulunmayan hususlarda ise 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanacaktır. Yani ön inceleme yapacak görevli veya soruşturmacı delil toplayacak, savunma alabilecek, tanık dinleyebilecek, görevden uzaklaştırma kararı verebilecek⁷⁴ ya da verilmesi talep edebilecek, bilirkişi

⁷⁴ Bir kimsenin muhakkik olarak soruşturma ya da ön inceleme yapmak üzere görevlendirilmesi halinde hakkında inceleme soruşturma yaptıkları kişiyi görevden uzaklaştırma yetkileri bulunmamaktadır. SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

görevlendirebilecek, keşif yapabilecek veya yaptırabilecek, suç belge ve aletlerine el koyabilecektir. Ancak zorla getirtmeye, arama yapılmaya, muayene ve otopsi yapılmasına ilk soruşturmacı yani ön soruşturmacının yetkisi bulunmadığından kolluk ya da adli göreve ilişkin bu hususların hâkim ya da Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığı ile yapılması gerekmektedir.⁷⁵

Yükseköğretim Denetleme Kurulu Teşkilat, Görev ve Çalışma Usûlleri Yönetmeliği'nin ön inceleme ve soruşturma sırasında “yetki” başlığını taşıyan 24. maddesinde soruşturmacıların, sorgu hakimi yetkisine haiz oldukları ve 2547 sayılı kanunun 53. maddesi gereğince Memurun Muhakematı Hakkındaki Kanun ile Ceza Muhakemeleri Usûlü Kanun'u hükümleri ve kendilerine verilen soruşturma onayına bağlı olarak işlem yapacakları ifade edilmiştir. 1609 sayılı kanun kapsamındaki suçların soruşturulmasında soruşturmacıların yetkileri, aynı yönetmelik maddesinde adı geçen kanun hükümleri ile sınırlı tutulmuştur. 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ile 1609 sayılı kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Dolayısıyla 3628 sayılı kanunda yer alan suçların soruşturulmasında, soruşturmacının yetkisi söz konusu kanun ile sınırlıdır.

İnceleme ve soruşturma sırasında Yükseköğretim Denetleme Kurulu Teşkilat, Görev ve Çalışma Usûlleri Yönetmeliği 24. maddesi hükümleri gereği soruşturmacılar, gerekli gördükleri her türlü defter, kâğıt, belge ve bilgileri ve diğer her türlü yardımları ilgili kuruluştan isteyebilir, görebilir ve bunların örneklerini, herhangi bir yolsuzluğun somut delillerini oluşturanların ise asıllarını alabilirler. Bunun dışında birimlerin kasa, ambar, depolarını ve demirbaşlarını saymak, incelemek, gerekirse mühür altına almakla da yetkilidirler.

Soruşturmacının görev ve yetkilerinin neler olduğu Danıştay İdari Dava Dairesi'nin “*Soruşturma emri verilerek görevlendirilen soruşturmacının, fezleke hazırlama aşamasında sanığın savunması ile tanıkların ifadesini alması, suçlarla ilgili lehte ve*

Görevden uzaklaştırma yetkisi sadece Yükseköğretim Denetleme Kurulu üyelerinden bir kişinin muhakik olması halinde belirtilen durumlarda vardır.

⁷⁵ SALİHOĞLU ve DEMİRKOL, s.53-64; GÖKCAN ve ARTUÇ, s.783-785.

aleyhte tüm delilleri toplaması, gerekirse bilirkişi incelemesi, kriminolojik ve benzeri incelemeleri yaptırması ve buna ilişkin belgeleri sırasıyla fezlekeye eklemesi, tüm bilgi ve belgeleri değerlendirmesi ve sonuçta şüpheli ya da şüphelilerin lüzum-u muhakeme veya men-i muhakemeleri yönünde kanaatini belirterek düzenleyeceği fezlekeyi soruşturma emri veren makama teslim etmesi gerekmektedir” şeklindeki kararından⁷⁶ da anlaşılmaktadır.

2547 sayılı kanununun 53/B maddesinin 1. fıkrasında *“...Görevden uzaklaştırma tedbiri disiplin veya ceza soruşturmasının herhangi bir safhasında üç ay süreyle alınabilir. Soruşturmayı yürütenler görevden uzaklaştırmayı⁷⁷ teklif edebilirler. Bu sürenin bitiminde tedbir kararının alınmasına ilişkin sebeplerin devam etmesi halinde tedbir her defasında üç ay uzatılabilir.”* hükmü düzenleme altına alınmıştır. Aynı kanun maddesinin 2. fıkrasında görevden uzaklaştırmaya, yükseköğretim üst kuruluş başkanları ile devlet yükseköğretim kurumlarında atamaya yetkili amirlerin, vakıf yükseköğretim kurumlarında ise rektörlerin ve bağımsız vakıf meslek yüksekokullarında müdürlerin yetkili olduğu belirtilmiştir.

Tablo – 3

**Yükseköğretim Üst Kuruluşlarında ve Bağlı ve İlgili Kuruluşlarında
Çalışan Kamu Görevlileri Hakkında
Görevden Uzaklaştırma Kararı Vermeye/ Uzaklaştırma Kararını Kaldırmaya
Yetkili Merciler**

⁷⁶ Danıştay 1. Dairesi, E.2005/1113, K.2005/1461, KT. 08.12.2005, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

⁷⁷ Aynı kanun maddesinde *Görevden uzaklaştırma*, “Devlet veya vakıf yükseköğretim kurumlarında yürütülen kamu hizmetinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülen üst kuruluşlar ile yükseköğretim kurumu yöneticileri, öğretim elemanları, memurlar ve diğer personel hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.” şeklinde tanımlanmıştır.

<i>Hakkında Uzaklaştırma Kararı Verilen Kamu Görevlisi</i>	<i>Uzaklaştırma Kararı Vermeye ve Uzaklaştırma Kararını Kaldırmaya Yetkili Mercii⁷⁸</i>
Yükseköğretim Kurulu Üyeleri	Yükseköğretim Kurulu Başkanı
Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreteri	
Yükseköğretim Kurulu'nda görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel	
Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı	
Yükseköğretim Denetleme Kurulu Üyeleri	
Yükseköğretim Denetleme Kurulu'nda görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel	
Üniversitelerarası Kurul Başkanı	Yükseköğretim Genel Kurulu (Yükseköğretim Kurulu Başkanı'nın teklifi üzerine)
Üniversitelerarası Kurul'da görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel	Üniversitelerarası Kurul Başkanı
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Yürütme Kurulu
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkan Yardımcıları	
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nde görevli 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı

⁷⁸ Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi halinin hariç tutulduğu göz ardı edilmemelidir.

Rektörlerin, bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin ve dekanların görevden uzaklaştırılması kararının⁷⁹ disiplin amirinin yani Yükseköğretim Kurulu Başkanı'nın teklifi üzerine Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından verileceği ve görevden uzaklaştırma kararlarının atamaya yetkili amirlere bildirileceği de yine aynı kanun maddesinin 3. fıkrasında açıklanmıştır.

Tablo – 4 Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan Kamu Görevlileri Hakkında Görevden Uzaklaştırma Kararı Vermeye/ Uzaklaştırma Kararını Kaldırmaya Yetkili Merciler	
<i>Hakkında Uzaklaştırma Kararı Verilen Kamu Görevlisi</i>	<i>Uzaklaştırma Kararı Vermeye ve Uzaklaştırma Kararını Kaldırmaya Yetkili Mercii⁸</i>
Rektör (Devlet ve Vakıf Yükseköğretim Kurumu)	Yükseköğretim Genel Kurulu (disiplin amiri olan Yükseköğretim Kurulu Başkanı'nın teklifi üzerine)
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü	
Dekan (Devlet ve Vakıf Yükseköğretim Kurumu)	

⁷⁹ Aynı kanun maddesinin 8. fıkrasında “Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri, bu tedbiri alan yetkililerce derhal kaldırılır” hükmüne yer verilerek usulde paralellik ilkesi uygulanmıştır.

2914 sayılı kanuna tâbi tüm personel ⁸⁰ (Dekan hariç) ⁸¹	
Rektörlükte görevli 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel (yardımcı hizmetler sınıfı dahil)	Rektör (Devlet yükseköğretim kurumlarında)
Fakülte/Enstitü/Yüksekokul/Meslek Yüksekokulunda görevli 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel (yardımcı hizmetler sınıfı hariç)	
Fakülte/Yüksekokul/Meslek Yüksekokulu/Enstitü'de görevli 657 sayılı kanuna tâbi yardımcı hizmetler sınıfındaki tüm personel	Dekan/Yüksekokul Müdürü/Meslek Yüksekokulu Müdürü/Enstitü Müdürü (Devlet yükseköğretim kurumlarında)
Kadrosu bulunan Uygulama Araştırma Merkezi/ Bağımsız Enstitü'de görevli 657 sayılı kanuna tâbi yardımcı hizmetler sınıfındaki tüm personel	Uygulama Araştırma Merkezi Müdürü/Enstitü Müdürü
2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel (Dekan hariç) ⁸² (yardımcı hizmetler sınıfı dahil)	Rektör (Vakıf yükseköğretim kurumlarında)

⁸⁰ Profesörler 2547 sayılı kanun hükümlerine göre (md.13) Rektör tarafından atanmakta olup, aynı kanunun 53/B maddesine göre haklarında yürütülen soruşturmalarda Rektör tarafından görevden uzaklaştırma kararı verilmektedir. Ancak Yükseköğretim Denetleme Kurulu Teşkilât ve Çalışma Usulleri Yönetmeliği'nin 25. maddesi gereğince soruşturmacıların profesörleri Yükseköğretim Başkanlığına bildirerek işten el çekirme onayı almaları gerektiğini belirtmiştir.

⁸¹ Dekan ataması Yükseköğretim Kurulunca yapıldığından, Dekanın görevden uzaklaştırma işlemi disiplin amiri olan Yükseköğretim Kurulu Başkanı'nın teklifi üzerine Yükseköğretim Genel Kurulunca yapıldığı gözden kaçırılmamalıdır.

2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel (yardımcı hizmetler sınıfı dahil)	Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü

Yükseköğretim Denetleme Kurulu Teşkilât ve Çalışma Usûlleri Yönetmeliği'nin 25. maddesi gereği soruşturmacılar, inceleme ve soruşturmaları sırasında hakkında soruşturma yürüttükleri kişilerin işten el çektirilmesine yani görevden uzaklaştırılmasına karar verme yetkisine kısmen⁸² haizdirler. Görevlinin görevi başında kalması sakıncalı görülenler ile soruşturmayı güçleştireceği yönünde kanaat uyandıranlar hakkında ise soruşturmacı işten el çektirmeye karar veremeyecek, işten el çektirilmelerini yetkili merciden⁸³ talep edecektir.

Görevinden uzaklaştırılanlar hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 (on) işgünü içinde soruşturmacılar soruşturmaya başlanmak zorundadırlar.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda soruşturmanın hangi sürede bitirileceğine ilişkin bir hüküm yer almamaktadır. 2547 sayılı kanunun, Memurun Muhakematı Hakkında Kanuna yapmış olduğu atıfların 4483 sayılı kanuna yapılmış sayılması nedeniyle Yükseköğretim Kanunu'nun disiplin ve ceza işlerini düzenleyen maddesinde hüküm bulunmayan hususlarda yine 4483 sayılı kanun 7. maddesinde göre soruşturmanın suçun öğrenilmesinden itibaren (ön inceleme dahil) 30 (otuz)

⁸² Yükseköğretim Denetleme Kurulu Teşkilât ve Çalışma Usulleri Yönetmeliğinin 25. maddesinde doğrudan soruşturmacıların işten el çektirmeye yetkili olduğu kişiler, kasasını, vizesini, ambar ve deposunu saydırmaktan, para ve para hükmündeki değerli evrakı, ayniyatı, bunların hesap ve defterlerini göstermekten, sorulanlara cevap vermektan kaçınanlar, irtikap, rüşvet veya zimmeti tespit edilen veya görevlerini önemli şekilde kötüye kullandıkları görülenler, evrakta tahrifat ve sahtecilik yapanlar ile soruşturma konusu ağır hapsi gerekenler olarak sayılmıştır.

⁸³ Yükseköğretim Denetleme Kurulu Teşkilât ve Çalışma Usulleri Yönetmeliği'nin 25. maddesi gereği görevden uzaklaştırmaya yetkili mercii, rektör, dekan ve profesörler için Yükseköğretim Genel Kurulu, diğerleri için ise atamaya yetkili amir olarak düzenlenmiştir. Ancak kanunda profesörlerin görevden uzaklaştırması ile ilgili özel bir düzenleme yer almamaktadır.

gün içerisinde⁸⁴ tamamlanması gerekmektedir. Zorunlu hallerde ise 15 (onbeş) gün daha ek süre verilir.

4483 sayılı kanun ile izin sistemi benimsendiğinden ön inceleme süresi buna göre belirlenmiştir. Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna paralel olarak düzenlenen 2547 sayılı kanunla tahkik sistemi benimsediğinden iki aşamalı bir soruşturma yöntemi uygulandığı dikkate alındığında 4483 sayılı kanunla belirlenen sürenin 2547 sayılı kanuna tâbi olarak yürütülen soruşturmalarda bu sürenin ilk soruşturma (fezleke hazırlama) aşaması için mi yoksa son soruşturma aşaması için mi geçerli olduğu konusunda hukuk boşluğu vardır. Kanaatimizce bu sürenin ilk soruşturma aşaması yani fezleke hazırlama aşaması için geçerli olduğu düşünülmektedir.

2547 sayılı kanunun ceza soruşturmalarının ne kadar sürede tamamlanacağına ilişkin bir düzenleme yapmamış olsa da disiplin soruşturmalarına ilişkin 53/A maddesinin 1. fıkrasının (1) bendinde soruşturmanın, görevlendirmenin tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tamamlanacağı, bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacının gerekçeli olarak ek süre talep edebileceği düzenleme altına almıştır.

Yükseköğretim kurumlarında ve üst kuruluşlarında yürütülen soruşturmalar 4483 sayılı kanunda belirtilen sürelerle uygun olarak yapılması gerekirken teamülde adı geçen kanun hükümlerine göre değil 2547 sayılı kanunun 53/A maddesinin 1. fıkrasının (1) bendi hükümlerine göre işlem yapılmaktadır.

Ayrıca disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülebileceği de dikkate alındığında soruşturmanın tamamlanma süresinin ceza soruşturmasına göre mi

⁸⁴ 4483 sayılı kanun ile izin sistemi benimsendiğinden ön inceleme süresi buna göre belirlenmiştir. Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna paralel olarak düzenlenen 2547 sayılı kanunla tahkik sistemi benimsediğinden iki aşamalı bir soruşturma yöntemi uygulandığı dikkate alındığında 4483 sayılı kanunla belirlenen sürenin 2547 sayılı kanuna tabi olarak yürütülen soruşturmalarda bu sürenin ilk soruşturma (fezleke hazırlama) aşaması için mi yoksa son soruşturma aşaması için mi geçerli olduğu hususunun aydınlatılması gerekmektedir. Kanaatimizce bu sürenin ilk soruşturma aşaması yani fezleke hazırlama aşaması için geçerli olduğu düşünülmektedir.

yoksa disiplin soruşturmasına göre mi belirleneceği de ayrı bir tartışma konusudur.⁸⁵ Dolayısıyla kanun koyucunun ceza soruşturmasının hangi sürede bitirileceğine ilişkin hukuki boşluğu ortadan kaldıracak bir düzenleme yapmaması halinde bu hususta ki tartışmalar bitmeyecektir.

Süreye ilişkin açıklamalarımız doğrultusunda ilk soruşturmayı yürüten soruşturmacı, 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu hükümleri çerçevesinde soruşturma konusu eylemin ortaya çıkartılması amacıyla yukarıda belirtilen yetkilerini kullanarak şüphelilerin kimliklerini, görev unvanlarını, isnat edilen suçların ne olduğunu, şüphelilerin, muhbir ile şikâyetçilerin⁸⁶ ve varsa tanıkların ifadeleriyle⁸⁷ tespit edecektir. Başka bir ifadeyle gerekli tüm delilleri toplayacaktır.⁸⁸

⁸⁵ 4483 kanun hükümlerinin değil de 2547 sayılı kanunun 53/A maddesinin 1. fıkrasının (1) bendi hükümlerine göre işlem yapılmasında bu tartışmanın etkili olduğu değerlendirilmektedir.

⁸⁶ Şikâyetçi varsa, usulüne uygun olarak dinlenmesi ve şikâyetinden vazgeçip geçmediği de sorulur. Bkz. DUMAN, s.78-79.

⁸⁷ İfade alma işlemi 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılacaktır. Hakkında soruşturma yürütülen kimsenin belirtilen kanunda şüpheli olarak kabul edilmesi nedeniyle, soruşturma esnasında sanık değil şüpheli sözcüğü kullanılmalıdır. Belirtilen kanunun 148. maddesinde düzenlenen yasak usullere de ifade alma sırasında başvurulmamalıdır.

Ceza Muhakemesi Kanununun 147. maddesi gereğince soruşturmacı, şüphelinin ifadesini alırken, şüphelinin kimliğini tespit etmek, şüpheliye isnat edilen suç anlatmak, susma ve müdafii seçme hakkının bulunduğunu, müdafinin hukukî yardımından yararlanabileceğini, müdafinin ifade sırasında hazır bulunabileceğini bildirmekle yükümlüdür. Ayrıca, şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını talep edebileceğinin hatırlatılması, ifade verenin aleyhine olan şüphe nedenlerini ortadan kaldırmaya ve lehine olan durumları ileri sürmesine imkân tanınması, ifade verenin kişisel ve ekonomik durumu hakkında bilgi alınması, ifade ve sorgu işlemlerinin kaydında, teknik imkânlardan yararlanılması, ifadenin bir tutanağa bağlanması hususlarını da yerine getirmesi gerekmektedir.

İfade tutanağında, ifade alma veya sorguya çekme işleminin yapıldığı yer ve tarihe, ifade alma veya sorguya çekme sırasında hazır bulunanların isim ve sıfatları ile ifade veren veya sorguya çekilen kişinin açık kimliğine, ifade alma veya sorguya çekme esnasında yukarıdaki işlemlerin yapılıp yapılmadığına, yapılmamışsa nedeni, tutanak içeriğinin ifade veren veya sorguya çekilen ile hazır olan müdafii tarafından okunup imzalarının alındığına, imzadan imtina edilmesi halinde bunun sebeplerine yer verilecektir.

Tanıklarla ilgili işlemlerde de Ceza Muhakemeleri Usûl Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılmaktadır. Tanıklar çağrı kâğıdı, telefon, telgraf, faks, e-posta gibi araçlardan yararlanılarak tanıklık yapmaya davet edilir. Bu davete uymayan tanık, Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığıyla getirilir. Tanığa dinlenmeden önce, gerçeği söylemesinin önemi, gerçeği söylememesi halinde yalan tanıklıktan dolayı cezalandırılacağı, doğruyu söylemesi hususunda yemin edeceği ile CMK, md.45'e göre cevap vermekten SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

Delil toplanması aşamasının ardından soruşturmayı yürüten amir veya muhakkik tüm belgeleri değerlendirerek yapılan soruşturmanın özünü ve sonuçlarını kapsayan bir rapor (fezleke) düzenleyecektir. Soruşturmanın muhakkik vasıta ile gerçekleştirilmesi halinde soruşturmacı raporunda görevlendirme emrinin tarih ve sayısı, iddia olunan suçun öğrenilme şekli ve niteliği, soruşturmanın başlayış ve bitiş tarihleri, şüphelinin kimliği ve memuriyet görevi, suç tarihi, tanık dinlenmişse kimlikleri, görev unvanları ve ifadeleri, bilirkişiye başvurulmuşsa bilirkişinin kimliğinin ve hakkında soruşturma yürütülen kişinin savunmasına yer vermek gibi bir takım şekil şartlarına uyacaktır. Bu şekil şartlarının yanında soruşturmacı hazırlayacağı raporda, mevcut yasalara göre ortada bir suç olup olmadığı, suç varsa niteliği, hakkında inceleme yaptığı kişi ile suçun illiyet bağının bulunup bulunmadığı hususlarını tek tek değerlendirerek gerekçeleriyle şüphelinin yargılanmasına gerek olup olmadığı yönündeki kendi kanaatini de ifade edecektir. Yargılamanın gerekliliği kanaatine varılması durumunda, şüpheliye uygulanacak kanun maddeleri belirtilecektir. Yapılan işlemlere ait tüm belge, bilgi ve incelemeye ait deliller düzenlenecek dizi pusulası ile hazırlanan rapora eklenecektir. Soruşturma raporunu, emri veren makama sunacaktır.⁸⁹

Yapılan ön soruşturma/soruşturma sonunda soruşturmacı şüpheli hakkında ceza verilip verilmeyeceğine ya da yargılama yapıp yapılmayacağına karar veremez.

çekinebileceği durumlar önceden bildirilir. Tanıklara beyan öncesinde ve sonrasında yemin verdirilmesi zorunlu olup, tanıkların ayrı ayrı dinlenmesi gerekmektedir. Ancak 15 yaşını doldurmamış olanlar, ayırt etme gücüne sahip olmamaları nedeniyle yeminin niteliği ve önemini kavrayamayanlar ile soruşturma ve kovuşturma konusu suçlara iştiraktan veya bu suçlar nedeniyle suçluyu kayırmaktan ya da suç delillerini yok etmek, gizlemek, değiştirmekten şüpheli, sanık veya hükümlü olanlara yemin verdirilmez.

Soruşturmacı, tanığa adı soyadı, yaşı, işi, ikametgâh adresi, işyerinin veya geçici ikamet adresi, telefon numaraları, soruşturmayı aydınlatacak şekilde şüpheli, sanık veya mağdur ile ilişkilerine dair sorular yöneltilir.

⁸⁸ PINAR, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, s.158-159; DUMAN, s.76-79.

⁸⁹ PINAR, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, s.158-159; Yükseköğretim Denetleme Kurulu Teşkilat, Görev ve Çalışma Usulleri Yönetmeliği, md.28.

2547 sayılı kanuna göre karar verecek mercii farklı düzenlendiğinden soruşturmayı yürüten soruşturmacı, sadece topladığı deliller ışığında soruşturduğu kişinin yargılanmasına gerek olup olmadığına ilişkin lüzum-u muhakeme veya men-i muhakeme kararı verilmesi gerektiği yönündeki kendi görüşünü de belirten soruşturma raporunu hazırladığı soruşturma dosyasına ekleyerek soruşturma dosyasını, soruşturmayı açan makama göndermekle yükümlüdür.

Soruşturmacının görev ve yetkilerinin neler olduğuna ilişkin yukarıdaki açıklamalarımızı Danıştay İdari Dava Dairesi vermiş olduğu bir kararında⁹⁰ *“Soruşturma emri verilerek görevlendirilen soruşturmacının, fezleke hazırlama aşamasında sanığın savunması ile tanıkların ifadesini alması, suçlarla ilgili lehte ve aleyhte tüm delilleri toplaması, gerekirse bilirkişi incelemesi, kriminolojik ve benzeri incelemeleri yaptırması ve buna ilişkin belgeleri sırasıyla fezlekeye eklemesi, tüm bilgi ve belgeleri değerlendirmesi ve sonuçta şüpheli ya da şüphelilerin lüzum-u muhakeme veya men-i muhakemeleri yönünde kanaatini belirterek düzenleyeceği fezlekeyi soruşturma emri veren makama teslim etmesi gerekmektedir.”* sözleriyle özetlenmiştir.

Soruşturma raporunu alan mercii, rapordaki bilgi ve belgelere dayanarak hakkında soruşturma yürütülen kişinin yargılanmasının gerekip gerekmediğine karar verilmek üzere dosyayı yetkili kurula iletacaktır. İlk soruşturma yapılmışsa son soruşturma kararı verilmesi zorunlu olduğundan amirin dosyayı yetkili kurula tevdi hususunda takdir yetkisi bulunmamaktadır. Ancak teamülde zaman zaman buna riayet edilmediği *“...soruşturma sonunda hazırlanan fezlekenin, soruşturma emrini veren makama iletilmesinden sonra hakkında soruşturma yürütülen kişilerin yargılanmalarının gerekip gerekmediğine ilişkin kararın verilmesi için son soruşturma kuruluna iletilmediği...”* şeklindeki Danıştay İdari Dairesi kararından⁹¹ açıkça anlaşılmaktadır.

⁹⁰ Danıştay 1. Dairesi, E.2005/1113, K.2005/1461, KT. 08.12.2005, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

⁹¹ Danıştay 1. Dairesi, E.2008/1231, K.2009/63, KT. 14.01.2009, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

c. Yetkili Kurulun Karar Aşaması ve Son Soruşturma Kararları

Hazırlık Soruşturmasının ikinci aşaması olan ve 2547 sayılı kanunun 53. maddesinde son soruşturma olarak belirtilen karar aşamasında, yetkili kurullarca şüpheli hakkında kamu davası açılıp açılmamasına yönelik karar verilmektedir. Hakkında soruşturma yapılan kimsenin görevine ve tâbi olduğu yasaya göre değişiklik arz eden son soruşturma kararı vermeye yetkili merciiler, 2547 sayılı kanunun 53. maddesine göre; yükseköğretim kurulu başkan ve üyeleri ile yükseköğretim denetleme kurulu başkan ve üyeleri hakkında Danıştay 1. Dairesi⁹²; Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu rektör, rektör yardımcılar ile üst kuruluş genel sekreterleri için Yükseköğretim Kurulu üyelerinden teşkil edilecek üç kişilik kurul; üniversite, fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyeleri, dekan, dekan yardımcılar, enstitü ve yüksekokul müdürleri ve yardımcılar ile üniversite genel sekreterleri hakkında, rektörün başkanlığında rektörce görevlendirilen iki rektör yardımcısından oluşan üç kişilik kurul; öğretim elemanları, fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterleri hakkında üniversite yönetim kurulu üyeleri arasından oluşan üç kişilik kurul ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tâbi personel hakkında ise, mahal itibarıyla yetkili il idare kurulu⁹³ olarak belirlenmiştir.

⁹² Kanun maddesinde 2. Daire olarak belirtilmiş olup, 2.Dairenin bu görevi 02.06.2004 tarihli ve 5183 sayılı Danıştay Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 12. maddesi gereğince 1. Daireye verilmiştir.

⁹³ 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 57. maddesinde İl İdare Kurulu'nun valinin başkanlığı altında hukuk işleri müdürü, defterdar, milli eğitim, bayındırlık, sağlık ve sosyal yardım, tarım ve veteriner il müdürlerinden oluştuğu belirtilmiştir.

Kanunda yetkili idare kurulu dememekte il idare kurulu demektedir. Bu nedenle ilçelerde görevli personel için de ilçe idare kurulundan değil, il idare kurulundan izin alınmaktadır.

Yer itibarıyla yetkili il idare kurulunun kişinin çalıştığı yerdeki il idare kurulu mu yoksa suçun işlendiği yer idare kurulu mu olduğu hususunda gerek kanunda gerekse mülga disiplin yönetmeliğinde açık bir hüküm bulunmamaktadır. Teamülde suçun işlendiği yer il idare kurulu olarak işlem yapılmaktadır.

Tablo – 5	
Yükseköğretim Üst Kuruluşunda ve Bağlı Kuruluşunda Çalışan Kamu Görevlileri Hakkında Son Soruşturma Kararı Vermeye Yetkili Merciler	
<i>Hakkında Karar Verilecek Kamu Görevlisi</i>	<i>Karar Veren Mercii</i>
Yükseköğretim Kurulu Başkanı	Danıştay 1. Dairesi
Yükseköğretim Kurulu Üyeleri	
Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı	
Yükseköğretim Denetleme Kurulu Üyeleri	
Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreteri	Yükseköğretim kurulu üyelerinden oluşturulacak 3 Kişilik Kurul
Üniversitelerarası Kurul Başkanı	
Üniversitelerarası Kurul Genel Sekreteri	
<i>Yükseköğretim üst kuruluşlarında ve bağlı kuruluşunda 657 sayılı kanuna tâbi çalışan ve yönetim görevi olan;</i> Genel Sekreter Yardımcısı Daire Başkanları Özel Kalem Müdürü Döner Sermaye İşletme Müdürü Şube Müdürü Diğer Unvanlı Müdürler	Mahal itibariyle yetkili İl İdare Kurulu
<i>Yükseköğretim üst kuruluşlarında ve bağlı kuruluşunda çalışan ve Yönetim görevi olmayan</i> 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel (Yardımcı hizmetler sınıfı dahil)	

Tablo – 6	
Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan Kamu Görevlileri Hakkında	
Son Soruşturma Kararı Vermeye Yetkili Merciler	
<i>Hakkında Karar Verilecek Kamu Görevlisi</i>	<i>Karar Veren Mercii</i>
Rektör (Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu)	Yükseköğretim kurulu üyelerinden oluşturulacak 3 Kişilik Kurul
Rektör Yardımcısı (Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu)	
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü	
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcısı	
Üniversite Yönetim Kurulu Üyeleri	Rektör ve rektör yardımcılardan oluşan 3 kişilik kurul (Rektörlük Son Soruşturma Kurulu)
Senato Üyeleri	
Dekan/ Dekan Yardımcısı	
Fakülte Kurulu/Fakülte Yönetim Kurulu Üyeleri	
Yüksekokul Müdürü/ Yüksekokul Müdür Yardımcısı	
Yüksekokul Kurulu/Yüksekokul Yönetim Kurulu Üyeleri	
Meslek Yüksekokulu Müdürü/Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcıları	
Meslek Yüksekokulu Kurulu/Meslek Yüksekokulu Yönetim Kurulu Üyeleri	
Enstitü Müdürü/ Enstitü Müdür Yardımcısı	
Enstitü Kurulu/ Enstitü Yönetim Kurulu Üyeleri	
Üniversite Genel Sekreteri	

Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Kurulu / Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Yönetim Kurulu Üyeleri	
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Genel Sekreteri	Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü ve Müdür Yardımcılarından oluşan 3 kişilik kurul
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulunda görev yapan 2914 sayılı kanuna tâbi tüm personel (Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü/Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcısı hariç)	
2914 sayılı kanuna tâbi tüm personel (Dekan/Dekan Yardımcısı/Yüksekokul Müdürü/ Yüksekokul Müdür Yardımcısı/Meslek Yüksekokulu Müdürü/Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcısı/Enstitü Müdürü/Enstitü Müdür Yardımcısı hariç)	Üniversite yönetim kurulu üyelerinden oluşturulacak 3 kişilik kurul
Fakülte Sekreteri	(Üniversite Son Soruşturma Kurulu)
Yüksekokul Sekreteri	
Meslek Yüksekokulu Sekreteri	
Enstitü Sekreteri	

<i>Yükseköğretim kurumlarında çalışan ve yönetim görevi olan;</i> Genel Sekreter Yardımcısı Daire Başkanları Üniversite Hastaneleri Başmüdürü Özel Kalem Müdürü Hastane Müdürü Döner Sermaye İşletme Müdürü Şube Müdürü Diğer Unvanlı Müdürler	Mahal itibariyle yetkili İl İdare Kurulu
<i>Yükseköğretim Kurumlarında çalışan ve Yönetim görevi olmayan;</i> 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel (Yardımcı hizmetler sınıfı dahil)	
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulunda görev yapan 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel	

Tablo - 5 ve tablo - 6'dan anlaşılacağı üzere üst kuruluş olan Yükseköğretim Kurulu'nun başkanı ve üyeleri ile yükseköğretim denetleme kurulu başkanı ve üyeleri hakkında ise yüksek yargı organı karar vermekte iken, devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarında ve üst kuruluşlarında çalışan 2914 sayılı kanuna tâbi olarak görev yapan yönetim görevi olsun olmasın tüm akademik personel ile yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarında 657 sayılı kanuna tâbi olarak çalışan ve yönetim görevi bulunan bazı idari personel için yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşları içinden teşkil edilen kurullarca kovuşturma kararı verilmektedir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesi Memurun Muhakematı Hakkında Kanun hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş olduğundan soruşturma evresinin idari makamlar tarafından tamamlandıktan sonra yargılama için adli makamlara gönderildiği tahkik (soruşturma) sistemi benimsemiş olmasına rağmen yükseköğretim kurumlarında ve üst kuruluşlarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tâbi olarak çalışan ve yönetim görevi bulunan bazı idari personel ile 657 sayılı kanuna tâbi olarak görev yapan ve yönetim görevi olmayan tüm personel hakkında karar vermeye kurum dışı bir kurul olan mahal itibarıyla yetkili il idare kurulu karar vermeye yetkili kılınmış olması anlamlandırılmamakta ve benimsenen sisteme de ters düşmektedir.

2547 sayılı kanunun ceza soruşturma usûlünü düzenleyen 53. maddesinin (c) fıkrasında ceza soruşturması açılmasını gerektiren fiili işlediği ve ceza soruşturmasının başladığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması halinde, soruşturma usûlünün belirlenmesinde fiilin işlendiği anda ki görev ve unvanın mı esas alınacağı yoksa soruşturmanın açıldığı zamandaki görev ve unvanının esas alınacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.

2547 sayılı kanunun 53/A maddesinin 1. fıkrasının (f) bendinde *“Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasınının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür...”* hükmü düzenleme altına alınmıştır. İdari bir soruşturma olan disipline ilişkin bu düzenlemenin idari soruşturmadan daha ağır olan ceza soruşturması açısından da uygulanıp uygulanmayacağı yargı kararları da dikkate alındığında tereddüt yaratmaktadır.

Ayrıca hakkında soruşturma yapılan kimsenin görevine ve tâbi olduğu yasaya göre yukarıda belirtilen kurullarca karar verilecek olsa bile kanun da iştirak halinde işlenen suçlarda soruşturma usûlünün üste göre belirleneceği hüküm altına alındığından ast hakkında karar verecek olan kurul değişebilmektedir. Değişik statüdeki kişilerin birlikte suç işlemeleri halinde soruşturma usûlü ve yetkili yargılama merciinin görev itibarıyla üst dereceliye göre belirleneceğine ilişkin

hükme yer veren mevzuatlara rağmen uygulamada zaman zaman buna riayet edilmediği yargı kararlarından anlaşılmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Danıştay Dairesince, “Sivrisineklerle mücadele için ilaçlama yapılmasını sağlamamak ve hasta yakınlarını bazı firmalara yönlendirmek suretiyle hastaların ihtiyacı olmayan malzemeleri aldırarak suçunu işledikleri gerekçesiyle haklarında soruşturma açılan 13 sanığa ilişkin dosyanın incelenmesinden,Üniversitesi Rektörlüğüince oluşturulan şüphelinin men-i muhakemesine, sair şüphelilerin 657 s. Yasaya tâbi memur olduğu gerekçesiyle dosyanın sair şüphelilere ait kısmının ... İl idare Kuruluna gönderildiği, 2547 s. Yasanın 53 üncü maddesinin (c) fıkrasının (5) numaralı bendinde suçun birlikte işlenmesi durumunda soruşturma usûlüünün görev itibarıyla üst derecelilere göre tayin olunacağı öngörüldüğünden, İl İdare Kuruluna gönderilen kısmın bu dosya ile birleştirilerek yeniden bir karar verilmesi gerektiği anlaşıldığından, ... Üniversitesi Yetkili Kurulu tarafından verilen men-i muhakeme kararı ile ... İl İdare Kurulunun 28.12.2005 günlü, 2005/17 s. men-i muhakeme kararının bozulmasına, Üniversitesi Yetkili Kurulu tarafından bütün şüpheliler hakkında yeniden bir karar verilmesi için Dairemize gönderilmek üzere dosyanın ... Üniversitesi Rektörlüğüne iadesine”⁹⁴ şeklinde karar verilmiştir.

Yüksek mahkeme bir başka kararında da “Yükseköğretim kurumlarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi memurlarının, öğretim elemanlarıyla birlikte suç işlemleri halinde soruşturma usûlü ve yetkili yargılama merciinin görev itibarıyla üst dereceli olan öğretim elemanlarına göre tayin edilerek tüm şüpheliler bakımından birlikte yargılama yapılması sonucunda Rektörlükçe oluşturulacak yetkili kurulca bir karar verilmesi gerektiğine” karar vermiştir.⁹⁵

Memur ile memur olmayanın iştirak halinde işlediği suçlarda memur olmayanın soruşturması genel hükümler gereğince Cumhuriyet Savcılığınca

⁹⁴ Danıştay 1. Dairesi, E.2006/42, K.2006/193, K.T.14.02.2006, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

⁹⁵ Danıştay 1. Dairesi, E.2007/431, K.2007/539, K.T.15.05.2007, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

yapıldığından 2547 sayılı kanuna göre yetkili kurullar tarafından karar verilmeyecektir.

Anabilim dalı başkanı, aynı anabilim dalında uzman doktor ve fahri araştırma görevlilerinin iştirak halinde işlediği iddia edilen suça ilişkin yürütülen ceza soruşturmasıyla ilgili yüksek mahkeme kararında “*şüpheli araştırma görevlilerinin yabancı uyruklu oldukları ve Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği'nin 19. maddesine göre Tıp Fakültesinde kadrosuz ve aylıksız olarak uzmanlık eğitimi gördükleri, dolayısıyla 2547 sayılı Kanununun 53. maddesinde belirtilen kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanı statüsünde bulunmadıkları, bu nedenle haklarında anılan madde uyarınca ceza soruşturması yapılamayacağı ve son soruşturmanın açılıp açılmayacağı yolunda bir karar alınamayacağı, ilgililer hakkındaki soruşturmanın genel hükümlere göre ...Cumhuriyet Savcılığınca soruşturma yapılması gerektiği ve yetkili kurul kararının şüpheliler hakkındaki men-i muhakemelerine ilişkin kısmının bozulmasına*”⁹⁶ yönelik hüküm vermiştir.

2547 sayılı kanununun 53. maddesinin (c) fıkrasının (5) numaralı bendinde yer alan “*Değişik statüdeki kişilerin birlikte suç işlemleri halinde soruşturma usûlü ve yetkili yargılama mercii görev itibariyle üst dereceliye göre tayin olunur.*” hükmünün aynı fiilden dolayı birden fazla soruşturma usûlü ve yargılama mercii olmasının önüne geçilmesi açısından yerinde bir düzenleme olduğu görülmektedir. Ancak aynı hiyerarşi içerisinde yer almamasına rağmen akademik ve idari personelin iştirak halinde işlediği suçlarda soruşturma usûlü ve yetkili yargılama mercii görev itibariyle üst dereceliye göre diğer bir ifadeyle akademik personele göre belirlenmesi kamu hizmetinin işleyişine ters düşmektedir.

Yine yükseköğretim kurumlarında çalışan kamu görevlilerinin atama usûlü sebebiyle soruşturma aşamaları ile soruşturma usûlleri tâbi oldukları yasalardaki hizmet sınıfları ve yürüttükleri görevler esas alınarak son soruşturma kararı vermeye yetkili mercii açısından da farklılık taşıdığından iştirake ilişkin düzenlemeye rağmen değişik statüdeki kimselerin birlikte suç işlemleri halinde hangi soruşturma usûlünün uygulanacağı noktasında karışıklık yaşandığı yargı kararları ile aşıkardır.

⁹⁶ Danıştay 1. Dairesi, E.2011/842, K.2011/1322, K.T.21.09.2011, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017. SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

Açıklanan nedenlerle kanun koyucunun yeni bir düzenleme yaparak yükseköğretim kurumlarında çalışan kamu görevlileri için kurum içinden ve kurum dışından ayrı ayrı kurulların görevli olmasına son vererek, gerek akademik gerek idari kadroda çalışan tüm kamu görevlileri için rektörün seçeceği ve/veya rektör yardımcılarının kendi aralarından seçeceği bir rektör yardımcısının başkanlığında yönetim kurulu üyeleri arasından seçilecek 3 veya 5 kişilik tek bir kurulun görevlendirilmesi yönünde yeni bir düzenleme yapması hem tahkik sistemine uygunluğu hem de suçun işlendiği zamanla soruşturmanın yürütüldüğü zamanda görev ve unvan değişikliği bulunan personelin hangi soruşturma usûlüne tâbi olduğuna ve iştirake ilişkin yaşanan karışıklıkların giderilmesi açısından daha yerinde olacaktır.

Son soruşturmanın ne kadar sürede tamamlanması gerektiğine dair başka bir ifade ile son soruşturma kurulu kararının ne kadar sürede alınması gerektiği ile ilgili 2547 sayılı kanunda yasal boşluk bulunmaktadır. Yasal boşluk nedeniyle suçun zaman aşımına⁹⁷ uğratıldığı, soruşturmanın sürüncemede bırakıldığı durumlarla karşılaşmaktadır.

Yükseköğretim Kanununda ve Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunda da dava zamanaşımı sürelerine dair düzenleme bulunmadığından 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu⁹⁸ hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.⁹⁹

100, 101

⁹⁷ Zamanaşımı, “suçun işlenmesinden sonra kanunda öngörülen belirli sürelerin geçmesiyle, sanık hakkında soruşturmanın yürütülmesine, kamu davasının açılmasına veya açılmış kamu davasının devamına engel olan kurum” ya da “suç faili hakkında suçu kovuşturulamaz hale getirmek sonucunu doğurmak üzere belli bir zamanın kanunda yazılı şartlar altında geçmesi” olarak tanımlanmaktadır. Bkz. KOCA, Mahmut ve ÜZÜLMEZ, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 8. Bası, Ankara 2015, s. 673.

⁹⁸ 26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, R.G. 12.10.2004, S.25611.

⁹⁹ 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu’un 66. maddesinde kamu davasının zamanaşımı süresi, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda otuz yıl; müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmibeş yıl; yirmi yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıl; beş yıldan fazla ve yirmi yıldan az hapis cezasını gerektiren suçlarda onbeş yıl; beş yıldan fazla olmamak üzere hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlarda sekiz yıl olarak düzenlenmiştir.

Karar ile ilgili olarak tedavi amacıyla kızını Tıp Fakültesi hastanesine yatıran babanın, kızının ölümü üzerine Yükseköğretim Kurumlarında çalışan personel hakkında Cumhuriyet Savcılığına şikâyette bulunduğu, bunun üzerine Cumhuriyet Başsavcılığının görevsizlik kararı ile dosyayı karar vermesi için ilgili yükseköğretim kurumuna gönderdiği olayda, Danıştay İdari Dairesi kararı¹⁰² zamanaşımının başlangıcına, zamanaşımının durduğu hallere, zamanaşımının birkaç kez durmasına rağmen her seferinde verilen men-i muhakeme kararları ile dava zamanaşımının hiç durmamış gibi işlem gördüğüne, kanunda belirtilen sürelerin aşılması ile zamanaşımının gerçekleştiğine, zamanaşımı nedeniyle yetkili kurulca verilen men-i muhakeme kararının bozulması ve kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilmesi gerektiğine ancak suçun isteyerek zamanaşımına uğratılması nedeniyle bozulan

Aynı kanun maddesinde zamanaşımının, tamamlanmış suçlarda suçun işlendiği; teşebbüs halinde kalan suçlarda son hareketin yapıldığı; kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği; zincirleme suçlarda ise son suçun işlendiği günden itibaren işlemeye başlayacağı ifade edilmiştir.

¹⁰⁰ Soruşturma ve/veya kovuşturması izne ya da karara bağlı suçlarda da dava zaman aşımı suçun işlendiği anda başlar. Suçun işlendiği günün belli olmaması halinde, failin en lehine olan gün, suçun işlendiği gün olarak kabul edilerek zaman aşımının başlangıcı hesap edilmektedir. Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlileri hakkında yargılama yapılması 2547 sayılı kanunun 53. maddesi gereğince karara bağlıdır. Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlilerinden olan rektörler ile yükseköğretim kurulu başkanı hakkında 3628 sayılı kanun kapsamında soruşturma başlatılabilmesi yetkili mercii izne bağlıdır. 6114 sayılı kanun ile yine Ölçme, Seçme Yerleştirme Merkezinde çalışan kamu görevlilerinin soruşturması 4483 sayılı kanun çerçevesinde izne tabi tutulmuştur. Kamu davası açılabilmesi için kanunda belirtilen makamlarca yerine getirilen ve kamu yararı esasına dayanan soruşturma/kovuşturma şartlarından birisi olan izin ve karar dava zamanaşımını durdurmaktadır.

¹⁰¹ İzin başvurusunda bulunulmasından başlayarak iznin verilmesine kadar zamanaşımını durdurur. İzin verilmez ise, izin talebinde bulunulmamış gibi süre baştan itibaren hesaplanır.

Bu görevliler hakkında soruşturmanın başlamasından lüzum-u muhakeme kararı verilmesine kadar dönemde zamanaşımı işlemmez. Savcının karar için başvurusu ile duran zaman aşımı men-i muhakeme kararı verilmesi halinde hiç durmamış gibi baştan devam eder.

Ceza Muhakemeleri Kanununun 172. maddesinde dava zamanaşımı, davanın düşürülmesini gerektiren nedenlerden birisi olarak sayılmıştır. Nedeniyle, bu durumda kovuşturamaya kararı verilemeyecek, dava açıldıktan sonra mahkemece davanın zamanaşımı nedeniyle düşürülmesine karar verilecektir.

¹⁰² Danıştay 1. Dairesi, E.2006/733, K.2006/982, K.T. 02.11.2006, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

kararın yerine kovuşturmaya yer olmadığı kararı değil lüzum-u muhakeme kararı¹⁰³ verilmesine iyi bir örnektir.

Söz konusu kararda ayrıca suçun zamaşıma uğratılmasından sorumlu olan kişiler hakkında da savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. Hatta bir başka kararda Danıştay İdari Dairesi¹⁰⁴, *soruşturmanın hukuken kabul edilebilir nedenler olmaksızın makul bir süre geçtikten ve suçların zamaşımı tehdidi altına girmesinden sonra tamamlanmasında ihmali davranışları bulunan şüpheli hakkında yürütülen soruşturma neticesinde verilen lüzum-u muhakeme kararını itirazen incelemiş ve yetkili kurul kararını zamaşımı dolmuş olmasına rağmen onaylamıştır.*

Soruşturma raporunu alan yetkili kurul, dosyayı inceleyerek eksik varsa geri gönderme kararı olarak eksikliğin tamamlanmasını sağlayacaktır. Son soruşturma kurulu soruşturma dosyasında eksiklik bulunmuyor ise tarih ve sayı belirtmek suretiyle bir karar verecek,¹⁰⁵ verdiği kararı tutanağa bağlayacaktır.¹⁰⁶ Kurul kararını

¹⁰³ 01.03.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5237 sayılı kanunun yürürlüğe girme ile mülga olmuştur. 5237 sayılı kanunun 7. maddesinde geçen “Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur” şeklindeki hüküm gereğince verilen örnek kararda zamaşımı süresi 5 yıl olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca yetkili kurul tarafından verilen men-i muhakeme kararının zamaşımı nedeniyle bozularak yerine kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak Ceza Usul Kanunu gereğince kovuşturmaya yer olmadığına karar verilemeyeceği yönündeki açıklamalarımız gözden kaçırılmamalıdır.

¹⁰⁴ Danıştay 1. Dairesi, E.2009/56, K.2009/409, K.T. 04.03.2009, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹⁰⁵ “Rektörlükçe görevlendirilen yetkili kurul fezleke ve eki bilgi ve belgeleri inceleyerek gerek gördüğü takdirde yeniden bilgi ve belge toplayıp ifadeler olarak yapacağı toplantıda şüpheli hakkında lüzum-u muhakeme ya da men-i muhakeme yönünde bir karar vermesi, vereceği kararı tutanağa bağlaması, oçoçluğu ile verilmiş ise muhalif kalan üyenin görüşünün de belirtilmesi gerekmektedir. İncelenen dosyada yetkili kurul üyelerinden birinin mevzuata aykırı olarak kararın rektörlüğe bırakılmasını önerdiği, başkan ve üyeler ile rektörlük arasında yazışmalar yapıldığı ancak, şüphelinin lüzum-u muhakemesi ya da men-i muhakemesi yönünde yetkili kurul tarafından tarihi ve sayısı belirtilerek bir karar oluşturulmadığı görülmektedir.” Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2008/1037, K.2008/861, K.T. 16.09.2008, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹⁰⁶ Üniversite yetkili kurullarınca verilen kararlardan dolayı yetkili kurulların soruşturma esnasında elde edilen bilgi, belge ve ifadeler ile hazırlanan fezlekenin değerlendirmesi sonucunda men-i muhakeme ve lüzum-u muhakeme yönünde ortaya koydukları kanaatlerinden dolayı sorumlu tutulmalarının

oy çokluğu¹⁰⁷ ile almış ise muhalif üyenin şerhi de kararda belirtilecektir.¹⁰⁸ Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesi gereğince, kurulda yargılamanın gerekliliğine dair "lüzum-u muhakeme"; yargılamanın gerekmediğine dair ise "men-i muhakeme" kararı verilmesi kanunen zorunlu olup, bunun dışında karar verilememektedir.¹⁰⁹

mümkün olmadığı da yargı kararında açıkça ifade edilmiştir. Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2007/1357, K.2007/1507, KT. 11.12.2007, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017. Ancak bu sınırsız sorumsuzluk gibi algılanmamalıdır.

¹⁰⁷ Son soruşturma kurullarının üye tam sayısı ile toplanacağı, bu kurullara ilk soruşturmayı yürüten üyeler ile hakkında karar verilecek üyelerin katılamayacağı, kurulda eksik üye bulunması halinde yedeklerden tamamlanacağı ile asil ve yedek üyelerin görev süresinin bir yıl olduğu ve yeniden seçilmelerinde sakınca bulunmadığı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinde açıkça düzenlenmiştir. Kanun hükmüne aykırı olarak soruşturmacının katılımıyla oluşturulan kurulun, şüphelilerin lüzum-u muhakemelerine ilişkin kararının bozulmasına dair yüksek mahkeme kararı da mevcuttur. Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2010/892, K.2010/1038, KT. 23.06.2010, www.sinerjimevzuat.com.tr/, E.T.17.12.2017.

Ayrıca bahse konu kanun maddesinin aynı kanunun 61. maddesine yaptığı atıftan da kurulda kabul ya da red oyu kullanılabileceği, çekimser oy kullanılmayacağı, salt çoğunluk ile karar vereceği anlaşılmaktadır. Danıştay 1. Dairesinin *"Jüri ve kurullarda her üyeninin oyunu kabul veya ret yoluyla vermesi lüzumu ve çekimser oy kullanılmayacağına; şüphelinin çekimser oy kullandığı ve şüpheli hakkında kamu davası açılması gerektiği hususunda yeterli şüphe olduğuna"* ilişkin Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2011/98, K.2011/252, KT. 09.02.2011, www.sinerjimevzuat.com.tr/, E.T.17.12.2017.

¹⁰⁸ Muhalif üyenin karşı oyunun önemi Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun vermiş olduğu bir kararda *"... birden çok iradenin katılımı ile oluşan kararların, tarafların iddia ve savunmaları ile ileri sürülen delillerin, kurulu oluşturanlara ortaya konulan görüş ve karşı görüşlerin tartışılması sonunda oluştuğu göz önüne alındığında, kararın değerlendirilmesinde çoğunluk oyları kadar karşı görüşte olanların oylarının da bilinmesi önemlidir. Dolayısıyla, davacının savunma hakkını da ilgilendiren bu yöndeki bir eksikliğin esası etkileyen şekil noksanlığı oluşturduğu tartışmasızdır."* ifadeleriyle açıklanmıştır. Bkz. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, E. 2006/69, K.2009/1089, K.T. 16.04.2009, www.sinerjimevzuat.com.tr/, E.T.17.12.2017.

¹⁰⁹ Danıştay 1. Dairesi konuya ilişkin vermiş olduğu bir kararında "ilk soruşturma tamamlandığında üniversite rektörlerinin oluşturduğu yetkili kurulların son soruşturmanın açılması veya açılmaması yolunda bir karar almayarak ilk soruşturmayı sonuçsuz bırakma yetkileri bulunmadığı gibi yetkili kurulların lüzum-u muhakeme ve men-i muhakeme dışında bir karar vermelerinin mümkün olmadığı açıktır." ifadesine yer vermiştir. Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2004/663, K.2005/119, K.T. 04.02.2005, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Kurulların bu iki karar dışında başka bir karar vermesinin mümkün olmadığı yargı kararları ile pekiştirilmiş olsa da bahse konu kurullarca dosyanın geri çevrilmesine de karar verilebilmektedir. Dosyanın geri çevrilmesi bir yargı kararı niteliğinde değildir. Söz konusu karar, soruşturma emrinin usule uygun olmaması, soruşturmaya başka şüphelilerin de eklenmesinin gerekliliği, sanık ve tanık SDÜHFD CİLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

Karar vermeye yetkili kurul, soruşturma konusu eylemin disiplin soruşturmasını gerektirmesi, ceza kanunlarına göre suç teşkil etmemesi, idari yargı kapsamında olması, daha önceden aynı konuda kesinleşmiş bir karar olması, şüphelinin kendisine isnat edilen fiili gerçekleştirdiğinin sübuta ermemesi hallerinde kamu davası açılmasına gerek olmadığına ilişkin men-i muhakeme kararı¹¹⁰ verecektir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ilgili maddesi gereğince men-i muhakeme kararı verildikten sonra yeni delil meydana çıkmadıkça,¹¹¹ aynı fiilden dolayı kamu davası açılmamaktadır.^{112, 113}

Soruşturma evresi sonunda şüpheli hakkında toplanan delillerin suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması halinde kamu davası açılmasına esas olan yargılamanın gerekliliği yani lüzum-u muhakeme kararı verilecektir. Lüzum-u muhakeme kararları iddianame niteliği taşımaktadır.¹¹⁴ Bu husus yargı kararında *"...Yetkili Kurulca verilen ve kamu davasının açılmasına esas olan "yargılamanın*

ifadelerinin hiç ya da kısmen usulüne uygun alınmaması, soruşturmanın eksik yapılması, bilirkişi incelemesinin gerekliliğine rağmen bilirkişi incelemesi yaptırılmaması, prosedüre aykırı olarak soruşturma yapılması, imzaların eksik olması, soruşturmanın birden fazla kişi tarafından yürütülmesi durumunda varsa karşı oyun soruşturma raporunda belirtilmemesi, bildirimlerin yasanın öngördüğü şekilde yapılmaması veya soruşturma dosyasının yetkisiz kurula gönderilmesi hallerinde verilmektedir.

¹¹⁰ Men-i muhakeme kararları Ceza Muhakemesi Kanununda kovuşturmaya yer olmadığına kararı olarak geçmektedir. *"Kovuşturmaya yer olmadığına, kovuşturma yapılmasına yer olmadığına"* ya da *"yargılamaya yer olmadığına"* şeklinde yetkili kurullarca verilen kararlar men-i muhakeme kararı ile aynı anlamda kullanılmıştır.

¹¹¹ Bazı kanser hastalarına hukuka ve etik kurallara aykırı olarak kök hücre tedavisi ve tümör aşısı uygulamak suretiyle hastalar üzerinde deney yapmak iddiasıyla yürütülen soruşturma sonunda verilen men-i muhakeme kararının re'sen incelenmesi neticesinde Danıştay idari dava dairesince bozularak lüzümü muhakemesine karar verildikten sonra, aynı eylemle ilgili mükerrer soruşturma yapılması ve kurul kararı alınmasına ilişkin yargı kararı için Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2011/1827, K.2012/390, KT. 13.03.2012, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹¹² DUMAN, s.84, GÖKCAN ve ARTUÇ, s.706.

¹¹³ Danıştay 1. Dairesi, E.2010/466, K.2010/528, KT. 30.03.2010, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹¹⁴ DUMAN, s.84, GÖKCAN ve ARTUÇ, s.706; PINAR, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, s.160.

gerekliği"ne ilişkin kararlar "iddianame" niteliği taşmaktadır." ifadesiyle açıkça belirtilmiştir.¹¹⁵

2547 ve 4483 sayılı kanunlarda hüküm bulunmayan hususlarda 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu uygulanacağından iddianamede yer alacak hususlar da¹¹⁶ buna göre belirlenecektir.¹¹⁷

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 172. maddesi gereği, son soruşturma kurulu kararında itiraz hakkı, süresi ve itiraz mercii gösterileceği hüküm altına alındığından son soruşturma kurulu kararlarında bu hususların belirtilmesi kanunen zorunludur. Ancak belirtilen hususlara teamülde riayet edilmediği yargı kararlarından¹¹⁸ anlaşılmaktadır.¹¹⁹ Kurul tarafından verilen kararlar, ilgilere

¹¹⁵ Danıştay 2. Dairesi, E.2001/1032, K.2002/3415, KT. 10.10.2002, <https://www.sinejimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹¹⁶ Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 170. maddesinde, görevli ve yetkili mahkemeye hitaben düzenlenen iddianamede, şüphelinin, müdafii, maktul, mağdur veya suçtan zarar görenin, mağdurun veya suçtan zarar görenin vekili veya kanun temsilcisinin, ağıklanmasında sakınca bulunmaması halinde ihbarda bulunan kişinin şikâyette bulunan kişinin kimliğinin, şikyatin yapıldığı tarihin, isnat edilen suçun ve uygulanması gereken kanun maddelerinin, isnat edilen suçun işlendiği yer, tarih ve zaman diliminin, suçun delillerinin, şüphelinin tutuklu olup olmadığının; tutuklanmış ise, gözaltına alma ve tutuklama tarihlerinin ve bunların sürelerinin gsterileceğinin belirtilmiş olması nedeniyle bu hususlar, iddianame niteliğindeki lüzum-u muhakeme kararında da yer alacaktır.

Bahse konu kanun maddesi uyarınca, lüzum-u muhakeme kararında şüpheliye isnat edilen suçu oluşturan olayların, mevcut delillerle illiyet bağı ağıklanacak ve sonuç kısmında, şüphelinin lehine ve aleyhine olan hususlar ileri sürülecek ayrıca işlenen suç dolayısıyla ilgili kanunda öngörülen ceza ve güvenlik tedbirlerinden hangilerine hükmedilmesinin istendiği; suçun tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, ilgili tüzel kişi hakkında uygulanabilecek olan güvenlik tedbiri açıkça belirtilecektir.

Söz konusu kanunun 174. maddesinde iddianamenin iadesi yolu getirildiğinden yukarıda belirtilen hususları iğermeyen veya suçun sbtuna etki edeceği mutlak sayılan mevcut bir delil toplanmadan düzenlenen lüzum-u muhakeme kararlarının kararı veren mercie iadesi yapılacaktır.

¹¹⁷ DUMAN, s.84, GÖKCAN ve ARTUNÇ, s.705-706, 783-785.

¹¹⁸ "...soruşturmacuların düzenleyecekleri fezlekeyi soruşturma emri veren makama teslim etmeleri, dosyanın karar iğer Yetkili Kurula gönderilmesi üzerine bu aşamada sözü edilen kurulun sanıkların ismen, iddia konusu suçları da sanıkların ilgilerine göre açık olarak belirtmek suretiyle tarih ve sayısı bulunan bir karar vermeleri, yetkili makamın da bu kararın türüne göre gerekli tebligatın yapılmasını sağlaması gerekli olmaktadır. Dosyanın incelenmesinden, yetkili makam tarafından soruşturma emri verildiği, soruşturma yapılp fezleke düzenlendiği halde, yetkili kurulca sanığın meni muhakemesi ya da lüzumu muhakemesi yolunda bir karar verilip tebligat yapılmadığı anlaşıldığından, niversite Rektörü tarafından SDÜHFD CLT: 7, SAYI 2, YIL 2017

7201 sayılı Tebligat Kanunu¹²⁰ hükümlerine göre¹²¹ tebliğ¹²² edilir ayrıca ilgilinin özlük dosyasına konulmak ve gerekli takipler yapılmak üzere dairesi amirine, re'sen ve/veya itirazen incelenmek üzere Danıştay'a gönderilir.¹²³ İtirazda bulunulmaz ise kurul kararı doğrudan kamu davası açılmak üzere yetkili ve görevli mahkemeye gönderilir.

2547 sayılı Kanun'un 53/c-2/c maddesi uyarınca bir kurul oluşturulması ve sanık hakkında men'i muhakemesi veya lüzumu muhakemesi yolunda bir karar verilmesi, gerekli tebligatın tamamlanarak Dairemize gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine karar verilmiştir. Bkz. Danıştay 2. Dairesi, E.2004/432, K.2004/442, K.T. 13.05.2004, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

"Soruşturmada, şüphelinin, adı, soyadı, kimliği, görevi, görev yeri gibi hususlar belirlenerek ve iddia konularıyla illiyet bağı bulunan tüm şüpheliler saptanarak soruşturmanın yürütülmesi, tanıkların ifadelerinin, şüphelilerin de savunmaların alınması, iddialarla ilgili tüm delillerin toplanması, gerekiyorsa bilirkişi incelemesi yaptırılması, fezlekede, şüphelilerin isnat edilen eylemlerle illiyet bağlarına göre haklarında men-i veya lüzum-u muhakeme yolunda bir öneri getirilmesi, yetkili kurulun da, iddia konusu suçun şüphelilerle illiyet bağınu irdelemek suretiyle bir karar vermesi gerekmektedir" Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2009/1503, K.2009/1722, K.T. 10.12.2009, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

¹¹⁹ DUMAN, s.84.

¹²⁰ R. G. 19.2.1959 S. 10139

¹²¹ Tebligatlar posta aracılığıyla yapılabileceği gibi memur eliyle de yapılabilir. Tebligatın posta aracılığıyla yapılması halinde iadeli-taahhütlü olması gerekmektedir. Tebligatın yapıldığı tarihin mutlaka belirtilmesi gerekmektedir.

¹²² Tebligat, itiraz süresinin ve dava açma süresinin belirlenmesi açısından oldukça önemlidir. Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında uygulanacak ceza soruşturması usulünü düzenleyen 2547 sayılı Kanunda önemine rağmen tebligata ilişkin hükümlere yer verilmemiştir. Dolaylı olarak 4483 sayılı Kanuna yapılan atıf nedeniyle, ilgili kanunun gereği, yetkili mercii soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikâyetçiye Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliği gerekmektedir. Nitekim bu süreler kararın tebliğinden itibaren başlayacağından, verilen kararların ilgililere Tebligat Kanunu Hükümlerine göre tebliğ yapılmaması halinde kişilerin idarenin eylem ve işlemlerine karşı itirazda bulunma ve dava açma hakları hukuka aykırı bir şekilde ellerinden alınmış olacağından usul eksikliği sayılmakta ve bozma nedeni olmaktadır. Şikâyetçiye verilen men-i muhakeme kararının tebliğ edilmemesi ile ilgili Danıştay Kararı da mevcuttur. Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2006/783, K.2006/938, K.T. 20.10.2006, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹²³ DUMAN, s.84, GÖKCAN ve ARTUÇ, s.706-707.

d. İtirazı Karara Bağlamaya Yetkili Merciler

2547 sayılı kanun kapsamında yürütülen soruşturma sonunda verilen men-i muhakeme/lüzum-u muhakeme kararlarına karşı itirazda¹²⁴ bulunulabileceği 2547 sayılı kanunu'nun disiplin ve ceza işlerini düzenleyen 53. maddesinde ifade edilmiştir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ilgili maddesinde itirazda bulunulacak mercii belirtilmemiş olmakla birlikte itirazı karara bağlayacak mercii belirtilmiştir. İtirazlar men-i muhakeme veya lüzum-u muhakeme kararını veren makama yapılacaktır. İtirazların kararı veren makama yapılacağı lüzum-u muhakeme kararlarının itiraz üzerine Danıştay'a gönderilmesinden anlaşılmaktadır. Ancak uygulamada karar vermeye yetkili merciler aldıkları kararı dosyayı tevdii eden merciiye göndermekte ve tebligat işlemlerini burası yapmaktadır. Bu nedenle taraflar itirazlarını dosyayı tevdii eden yere vermektedirler.

İtirazı karara bağlayacak mercii, kararı veren yere göre farklı düzenlenmiştir. Yargılamanın gerekip gerekmediğine dair karar Danıştay 1. Dairesince verilmiş ise itiraz Danıştay İdari İşler Kurulunda; karar diğer kurullarca verilmiş ise Danıştay 1. Dairesinde itiraz karara bağlanacaktır. Buna göre Men-i muhakeme kararları itirazen ve re'sen; lüzum-u muhakeme kararları ise itirazen belirtilen Danıştay 1. Dairesine ya da Danıştay İdari İşler Kuruluna gönderilmektedir.

¹²⁴ İtiraz, bir kararın hem maddi hem de hukuki yönden alınması ve kararın hukuka uygunluğunun denetlenmesidir. İtirazlar kural olarak duruşmasız olarak karara bağlanır. İtirazı inceleyen makam, kararda hukuka aykırılık görmez ise itirazın reddine aksi halde kabulüne karar verir. Bkz. YURTCAN, Erdener, *Ceza Yargılaması Hukuku*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2005, s.458-459.

Tablo - 7		
Yükseköğretim Üst Kuruluşlarında ve Bağlı Kuruluşunda Çalışan		
Kamu Görevlileri Hakkında		
Son Soruşturma Kurulu Kararına İtirazı Karara Bağlamaya Yetkili Merciler		
<i>Hakkında Karar Verilecek Kamu Görevlisi</i>	<i>Son Soruşturma Kararı Veren Mercii</i>	<i>İtirazı Karara Bağlamaya Yetkili Mercii</i>
Yükseköğretim Kurulu Başkanı	Danıştay 1. Dairesi	Danıştay İdari İşler Kurulu
Yükseköğretim Kurulu Üyeleri		
Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı		
Yükseköğretim Denetleme Kurulu Üyeleri		
Üniversitelerarası Kurul Başkanı	Yükseköğretim Kurulu Üyelerinden Oluşan 3 Kişilik Kurul	Danıştay 1. Dairesi
Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreteri		
Üniversitelerarası Kurul Genel Sekreteri		

<i>Yükseköğretim üst kuruluşlarında ve bağlı kuruluşunda çalışan ve yönetim görevi olan;</i> Genel Sekreter Yardımcısı Daire Başkanı Özel Kalem Müdürü Döner Sermaye İşletme Müdürü Şube Müdürü Diğer Unvanlı Müdürler	Mahal itibarıyla yetkili İl İdare Kurulu	Danıştay 1. Dairesi
<i>Yükseköğretim üst kuruluşlarında ve bağlı kuruluşunda çalışan ve Yönetim görevi olmayan</i> 657 tâbi tüm personel (Yardımcı hizmetler sınıfı dahil)		

Tablo - 8		
Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan Kamu Görevlileri Hakkında Son Soruşturma Kurulu Kararına İtirazı Karara Bağlamaya Yetkili Merciler		
<i>Hakkında Karar Verilecek Kamu Görevlisi</i>	<i>Son Soruşturma Kararı Veren Mercii</i>	<i>İtirazı Karara Bağlamaya Yetkili Mercii</i>
Rektör (Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu)	Yükseköğretim Kurulu Üyelerinden Oluşan 3	Danıştay 1. Dairesi
Rektör Yardımcıları (Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu)	Kişilik Kurul	

Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü	Yükseköğretim Kurulu	Danıştay	1.
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcısı	Üyelerinden Oluşan 3 Kişilik Kurul	Dairesi	
Üniversite Yönetim Kurulu Üyeleri			
Senato Üyeleri			
Dekan/Dekan Yardımcısı			
Fakülte Kurulu/ Fakülte Yönetim Kurulu Üyeleri			
Yüksekokul Müdürü/Yüksekokul Müdür Yardımcı			
Yüksekokul Kurulu / Yüksekokul Yönetim Kurulu Üyeleri	Rektör ve Rektör Yardımcılarından oluşan 3 kişilik kurul (Rektörlük Son Soruşturma Kurulu)	Danıştay	1.
Meslek Yüksekokulu Müdürü/Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcısı		Dairesi	
Meslek Yüksekokulu Kurulu / Meslek Yüksekokulu Yönetim Kurulu Üyeleri			
Enstitü Müdürü/Enstitü Müdür Yardımcısı			
Enstitü Kurulu/ Enstitü Yönetim Kurulu Üyeleri			
Üniversite Genel Sekreteri			

Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Kurulu / Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Yönetim Kurulu Üyeleri	Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü ve Müdür Yardımcılarından oluşan 3 kişilik kurul	Danıştay Dairesi	1.
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Genel Sekreteri			
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulunda görev yapan 2914 sayılı kanuna tâbi tüm personel (Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü/Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcısı hariç)			
2914 sayılı kanuna tâbi tüm personel (Dekan/Dekan Yardımcısı/Yüksekokul Müdürü/ Yüksekokul Müdür Yardımcısı/Meslek Yüksekokulu Müdürü/Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcısı/Enstitü Müdürü/Enstitü Müdür Yardımcısı hariç)	Üniversite Yönetim Kurulu Üyelerinden Oluşacak 3 Kişilik Kurul (Üniversite Son Soruşturma Kurulu)	Danıştay Dairesi	1.
Fakülte Sekreteri			
Yüksekokul Sekreteri			
Meslek Yüksekokulu Sekreteri			
Enstitü Sekreteri			

<i>Yükseköğretim kurumlarında çalışan ve yönetim görevi olan;</i> Genel Sekreter Yardımcısı Daire Başkanları Üniversite Hastaneleri Başmüdürü Özel Kalem Müdürü Hastane Müdürü Döner Sermaye İşletme Müdürü Şube Müdürü Diğer Unvanlı Müdürler	Mahal itibariyle yetkili İl İdare Kurulu	Danıştay Dairesi	1.
<i>Yükseköğretim Kurumlarında çalışan ve Yönetim görevi olmayan;</i> 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel (Yardımcı hizmetler sınıfı dahil)			
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulunda görev yapan 657 sayılı kanuna tâbi tüm personel			

Yetkili kurullar tarafından verilen lüzum-u muhakeme kararlarının ilgililerin itirazı üzerine; men-i muhakeme kararlarının ise re'sen inceleneceğini hüküm altına alan yükseköğretim kanununda itirazın hangi süre içerisinde yapılacağına ilişkin bir hükme de yer verilmemiştir. 2547 sayılı kanunda itiraz süresine yer verilmemiş olması nedeniyle 4483 sayılı kanun hükümleri doğrultusunda itiraz süresinin kararın

tebliğinden itibaren 10 gün olarak uygulanacağı ile sağlık raporlarının itiraz süresini kesmeyeceği yüksek mahkeme kararında¹²⁵ belirtilmiştir.

2547 sayılı kanunda men-i muhakeme kararlarının kendiliğinden inceleneyeceği hüküm altına alınmış olmasına rağmen şikâyetçinin ya da Cumhuriyet Başsavcısının men-i muhakeme kararlarına itiraz hakkının bulunup bulunmadığına ilişkin bir hüküm konulmadığından belirtilen kişilerin itiraz hakkının olup olmadığı yargı kararlarından yararlanılarak tespit edilmektedir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda yetkili kurulca verilen lüzum-u muhakeme kararına ya da men-i muhakeme kararlarına Cumhuriyet Başsavcılarının itiraz edebileceklerine dair bir hükme yer verilmediğine ilişkin Danıştay Kararı¹²⁶ mevcuttur. Ayrıca Danıştay Dairesi,¹²⁷ şüpheliler hakkında verilen men-i muhakeme kararını, şikâyetçilerin itirazı üzerine ve yasa gereği kendiliğinden inceleyerek, itirazın kabulüne ve men-i muhakeme kararının bozulmasına karar vermiştir. Söz konusu kararlar dikkate alındığında şikâyetçinin men-i muhakeme kararına itiraz hakkı bulunurken, Cumhuriyet Başsavcılarının itiraz hakkı yoktur. Dolayısıyla, men-i muhakeme kararları re'sen veya itirazen Danıştay tarafından incelenmektedir.

2547 sayılı kanuna göre yapılan ceza soruşturması sonunda verilen men-i muhakeme ve lüzum-u muhakeme kararlarına karşı itiraz dışında başka bir yargı yolu öngörülmemiştir. Danıştay 1. Dairesi'nin vermiş olduğu bir kararın yeniden incelenmesi için Danıştay 1. Dairesine yaptığı başvuru, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin (c) fıkrasında itiraz üzerine Danıştay İdari Dairesince verilen kararların yeniden incelenmesi yolu öngörülmediğinden, diğer bir anlatımla

¹²⁵ Bkz. Danıştay 2. Dairesi, E.2001/754, K.2001/1585, K.T. 08.06.2001, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹²⁶ Danıştay 1. Dairesi, E.2008/746, K.2008/784, K.T. 26.06.2008, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹²⁷ Danıştay 1. Dairesi, E.2008/617, K.2008/878, K.T. 16.09.2008, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu yüksek mahkeme kararında¹²⁸ açıkça belirtilerek reddedilmiştir.¹²⁹

2547 sayılı kanuna göre yapılan ceza soruşturması sonunda verilen men-i muhakeme ve lüzum-u muhakeme kararları idari işlem niteliği taşımadığı kabul edilmektedir.

Danıştay ve İdari Dava Daireleri (*Genel*) Kurulu farklı tarihli kararlarında ceza yargılamasına izin verip vermemeyi karara bağlayan idari kararları “idari işlem niteliğinde” kabul etmemekte ve yargı işlevinin parçası (*ceza kovuşturmasının başlangıç-yargılamasın ön işlemi*) kabul etmektedir.¹³⁰ Yani idarenin ‘ceza yargılaması’ alanında mahkeme (yargılama) öncesi bir aşamayı oluşturan ve yine yargılama alanında sonuç doğuracak/doğurabilecek işlemleri, ‘idari’ nitelikte kabul edilmemekte, “idarenin kamu görevlileri hakkında verdiği yargılama izni kararları *yargı işlevi* içinde” sayılmaktadır.¹³¹ Çünkü “...idarenin yargılama(ya) izin vermeme kararlarına karşı, konusuna göre bölge idare mahkemelerine veya Danıştay’a itiraz yolunun bulunması” ve “idarenin ceza yargılamasında bir unsur olan işlemin başka

¹²⁸ Danıştay 1. Dairesi, E.2005/661, K.2005/1048, K.T. 22.09.2005, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

¹²⁹ Ayrıca verilen kararların kesin olduğu, bu kararlara karşı, karar düzeltme veya itiraz yolu öngörülmediğinden itirazın incelenmeksizin reddi gerekeceği hakkında Bkz. Danıştay 2. Dairesi, E.2003/252, K.2003/457, K.T. 12.03.2003, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹³⁰ DİDDGK, 8.11.1985 tarih ve 1985/126 E. 1985/109 K., *Danıştay Dergisi*, S.62-63, Y.1986, s.133; DİDDK, E. 2006/871, K. 2006/759, K.T. 23.6.2006, *Danıştay Dergisi*, S.114, Y.2007, s.81-85, http://www.danistay.gov.tr/upload/yayinlar/12_03_2014_104149.pdf; E. DİDDK, 2004/125, K. 2007/2320, 22.11.2007, *Danıştay Dergisi*, S.118, Y.2008, s.59-62, http://www.danistay.gov.tr/upload/yayinlar/12_03_2014_104247.pdf; Danıştay 5.Dairesi, E. 1990/4543, K. 1991/13, K.T.10.1.1991, *Danıştay Dergisi*, S.82-83, Y.1992, s.443; Danıştay 10. Dairesi, E. 1991/3500, K. 1992/46, K.T.15.1.1992, *Danıştay Dergisi*, 86, 1993, s.594; Danıştay 12. Dairesi, E.2003/1018, K.2006/1436, K.T.14.4.2006, *Danıştay Dergisi*, S.113, Y.2006, s.386-388, http://www.danistay.gov.tr/upload/yayinlar/12_03_2014_104137.pdf ; Danıştay 13. Dairesi, E. 2011/1527, K.2011/2296, K.T. 16.5.2011, *Danıştay Dergisi*, S.127, Y.2011, s.454-456. http://www.danistay.gov.tr/upload/yayinlar/12_03_2014_104443.pdf ; Bu tür kararları bir idari işlem ve eylem olmadığı için tam yargı davasını da reddetmektedir. Bkz. Danıştay 5. Dairesi, E.1985/3117, K.1985/3117, K.T. 12.12.1985, *Danıştay Dergisi*, S.62-63, Y.1986, s.218.

¹³¹ KARAHANOGULLARI, Onur, *İdarenin Hukukla Kavranması: Yasallık ve İdari İşlemler (Yargı Kararlarına Dayalı Bir İnceleme)*, Turhan Kitabevi, 3.Bası, Ankara, 2015, s.40-42.

bir yargı düzeninde denetlenmesinin yaratacağı sorunlar da işlemin nitelenmesinde belirleyici olmaktadır”.¹³²

Yukarıdaki değerlendirmeye örnek 27.10.1995 tarihli Danıştay İdari Dava Daireleri (Genel) Kurul kararında; “...soruşturma ve kovuşturmaya yönelik kavramların ve bu kavramlarda anlatımını bulan yönteme yönelik aşamaların son soruşturmayı yapacak ... ceza mahkemesine kadar oluşan, adli halkaların birer parçası niteliğinde bulunduğu, ceza yargılamasına varan ve Cumhuriyet Savcısının yürüteceği soruşturma ve iddianamenin başlangıç evresini oluşturan soruşturma izninin, idari faaliyetle ilgisinin bulunmadığı, adli suçtan kaynaklanan ve ceza yargılamasına etken olan takdir yetkisinin, idari makamlara bırakılmış olmasının, onun idari işlem niteliğini kazanmasını sağlamayacağı(na)...” karar vermiştir. Kararın devamında; “...soruşturma izninin yargısal prosedürden ayırmaya olanak bulunmadığı ... birbirine bağlı faaliyetin ilk halkasını idari görüp, izleyen bölümlerini ceza yargısına bırakmanın çelişiklere neden olacağı, yargı işlevinin karışmasına yol açacağı(nı) ... soruşturma izninin Cumhuriyet Savcısınca irdelenmesini, giderek kovuşturma izninin yine Cumhuriyet Savcısı ve olay yerine en yakın ... ceza mahkemesince son soruşturma açılıp açılmaması kararına varılması için değerlendirilmesini gerekli kıldığına göre ceza yargısına yönelik idari iznin yargısal denetiminin de yapılmış olacağı...”¹³³ tespit edilmektedir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nca verilen men-i muhakeme kararının iptali istemiyle açılan davada Danıştay, Dairesince,¹³⁴ “ceza soruşturması kapsamında verilen kararların idari işlem niteliği taşımadığı” gerekçesiyle ret kararı verilmiştir.

2547 sayılı kanundan farklı olarak 4483 sayılı kanun, soruşturma izni verilmemesi kararlarına karşı Danıştay tarafından res'en incelenmesi yönünde bir

¹³² KARAHANOGULLARI, s.43.

¹³³Danıştay İdari Daireler Genel Kurulu; E.1994/926, K.1995/739, K.T.27.5.1995, <http://emsal.danistay.uyap.gov.tr/BilgiBankasiIstemciWeb/DokumanGosterServlet?dokumanId=6dQp1E3JN2TqHn5HwZgd7pMO1SCDoLe%2BRwsNJGzcYM%2Fa%2B6gU8dOQaq%2FfBdKB2ere%2F7zot5O5KLbU2fxMw%2Bgjy7URZMzkk8F2JAQB1MAXubnSKr5Yowr4i6GziylhUchFm5pcCsQIp7SXxUKYQ68mQ%3D%3D&arayan=&dokumanTuru=DANISTAYKARAR>

¹³⁴Danıştay 5. Dairesi, E.1990/4543, K.1991/13, K.T. 10.01.1991, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

düzenlemede bulunmamış bunun yerine şikâyetçiye ve Cumhuriyet Başsavcısı'na men-i Bölge İdare Mahkemesine itiraz yoluna başvurulabileceğini öngörmüştür. Ayrıca 4483 sayılı kanunda itirazların öncelikle inceleneceği ve en geç 3 (üç) ay içerisinde karara bağlanacağı ile itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yükseköğretim Kurulu'nun ilgili kuruluşu olan Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezinde çalışan kamu görevlilerinin yargılanmaları 2547 sayılı kanuna göre değil 4483 sayılı kanun hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle itiraz mercii, 4483 sayılı kanuna uygun olarak Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı için Danıştay 1. Dairesi, diğerleri için izin vermeye yetkili mercii yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesi olarak düzenlenmiştir.

4483 sayılı kanuna göre yürütülen soruşturmalarda takipsizlik kararına şikâyetçi (suçtan mağdur ise), kararın kendisine tebliğinden itibaren 15 (on beş) gün içerisinde, söz konusu kararı veren Cumhuriyet Savcısının bağlı bulunduğu ağır ceza işlerini gören mahkemeye en yakın Ağır Ceza Mahkemesi Başkanına itirazda bulunma hakkına sahiptir.

e. Yargılamaya Yetkili Mercii

Kesinleşen¹³⁵ son soruşturma kararları üzerine yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlilerinin yargılamalarında hangi mahkemenin görevli olduğu 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinde belirtilmiştir. Buna göre, Yükseköğretim Kurulu Başkan ve Üyelerinin Yargılamaları "*Yargıtay İlgili Ceza Dairesinde*", temyiz incelemesi ise "*Yargıtay Ceza Genel Kurulunda*"; diğer görevlilerin yargılanmaları suçun işlendiği yer adli mahkemesinde; temyiz

¹³⁵ Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlileri ile ilgili yürütülen hazırlık soruşturması sonunda haklarında lüzum-u muhakeme kararı verilmesi halinde bu karara itiraz edilmemesi yahut itiraz edilmesine rağmen itirazın kabul edilmemesi halinde söz konusu karar kesinleşmektedir.

Bunun dışında bahse konu kamu görevlileri hakkında verilen men-i muhakeme kararlarının Danıştay İdari İşler Kurulunda ya da Danıştay 1. Dairesinde re'sen veya itirazın incelenmesi neticesinde bozularak lüzum-u muhakeme kararı verilmesi halinde de men-i muhakeme kararı kesinleşmektedir.

incelemesi “*Yargıtay İlgili Ceza Dairesinde*” yapılmaktadır. Görevli mahkeme, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun’un¹³⁶ 10, 11 ve 12. maddelerine göre belirlenmekte olup, yetkili mahkeme ise suçun işlendiği yer¹³⁷ mahkemesidir.¹³⁸

¹³⁶ R.G. 26.09.2004, S.25606.

¹³⁷ İştirak halinde işlenen suçlarla ilgili olarak 2547 sayılı kanunda “*değişik statüdeki kişilerin birlikte suç işlemeleri halinde soruşturma usulü ve yetkili yargılama mercii görev itibarıyla üst dereceliye göre tayin olunur*” hükmüne yer verilmiştir. Yükseköğretim kanununun iştirakle ilgili başka bir hükme yer vermemiş olması nedeniyle 4483 sayılı Kanunun 10. maddesi gereğince memur olmayan memurla, ast memur üst memurla aynı mahkemede yargılanacaktır. Başka bir ifade ile iki idari personelin ya da iki akademik personelin veya akademik ile idari personelin birlikte suç işlemesi halinde unvanı yüksek olanın yargılanacağı mahkemede hepsinin yargılaması yürütülecektir. Ancak yükseköğretim kurumları ile üst kuruluşlarında çalışan personelin, memur olmayan bir kişi ile iştirak halinde suç işlemesi durumunda yargılamaları aynı mahkemede yapılmasına rağmen soruşturmaları birlikte yürütülmektedir. Kurum personelinin soruşturması 2547 sayılı kanun uyarınca yapılırken memur olmayan personelin soruşturması genel hükümlere göre Cumhuriyet savcılarınca yapılmaktadır.¹³⁷

Nitekim Danıştay kararında yükseköğretim kanunun ilgili maddesinin uygulama alanının yükseköğretim kuruluş ve kurumlarında görevli personelle sınırlı olduğu belirtilerek iştirak halinde işlendiği ileri sürülen suçla ilgili olarak şüpheliler hakkında verilen men-i muhakeme kararının kurum personeli ile ilgili kısmı onaylanmış ancak Dış Hekimliği Fakültesi 5. Sınıf öğrencisi olan şüpheli hakkındaki kısmı ise “*üniversite personeli olmadı, bu nedenle hakkında 2547 sayılı Kanun’un 53. maddesi uyarınca ceza soruşturması yapılamayacağı ve son soruşturmanın açılıp açılmaması yolunda bir karar alınamayacağı*” gerekçesiyle men-i muhakeme kararının bozulmasına karar verilmiştir. Bkz. Danıştay 1. Dairesi, E.2006/238, K.2006/434, K.T. 19.04.2006, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

¹³⁸ GÖKCAN ve ARTUÇ, s.708.

Tablo - 9		
Hakkında Lüzum-u Muhakeme Kararı Verilen Kamu Görevlisinin Yargılanmasında Görevli ve Yetkili Merciler		
<i>Hakkında Lüzum-u Muhakeme Kararı Verilen Kamu Görevlisi</i>	<i>Görevli ve Yetkili Mahkemeler</i>	
	<i>Yargılama Mercii</i>	<i>Temyiz Mercii</i>
Yükseköğretim Kurulu Başkanı	Yargıtay İlgili Ceza Dairesi	Yargıtay Ceza Genel Kurulu
Yükseköğretim Kurulu Üyeleri		
Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı		
Yükseköğretim Denetleme Kurulu Üyeleri		
Yükseköğretim Kurulu Üniversitelerarası Kurul'da görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel	Suçun işlendiği yer Adli Mahkemesi	Yargıtay İlgili Ceza Dairesi
Yükseköğretim Denetleme Kurulu'nda görevli görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel		
Yükseköğretim Kurumlarında görevli görevli 2914 ve 657 sayılı kanunlara tâbi tüm personel		

Tablo - 9'dan da anlaşılacağı üzere yargılamada görevli ve yetkili merciler, yargılananın görev ve unvanına göre Yargıtay ilgili ceza dairesi ya da suçun işlendiği yer adli mahkemesi olarak belirlenmiştir. İştirak halinde işlenen suçlarda ast üst ile,

memur ile memur olmayan birlikte aynı mahkemede yargılanacaktır.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kamu görevlileri için görevleri sırasında ya da görevleri dolayısıyla işledikleri suçlardan dolayı soruşturma açılmasını izin sistemine bağlamış, ancak kamu görevlileri için (unvan ve sıfatları nedeniyle) özel soruşturma usulleri benimsenmiştir. Bunlar arasında yükseköğretim kurumları ile üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlileri de bulunmakta ve bunlar için ceza soruşturması 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53/c maddesine göre *tahkik* (soruşturma) usulüne uygun yapılması gerekmektedir.

20.12.2016 tarih ve 6764 sayılı kanun ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinde değişiklik yapılarak ilk soruşturma yükseköğretim kurumları ile üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlilerinin görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında yetkili makamlarca inceleme başlatılabileceği hüküm altına alınmıştır. Suçun niteliği ve zaman bakımından aciliyet bulunmayan hallerde doğrudan soruşturma açılması yerine öncelikle ön inceleme başlatılması, soruşturmaya konu eylemin soruşturma açılmasını gerektiren bir fiil olmadığı, disiplin soruşturması niteliği taşıdığı, ceza soruşturması açılmasını gerektirecek boyutta olmadığı ya da genel hükümlere göre Cumhuriyet Başsavcılığınca soruşturması gerektiği tespit edilebileceğinden gereksiz soruşturma açılması önlenmiş olacak, karar vermeye yetkili olan kurulların ve yargının yükü hafifletilecek, personelin gereksiz yere açılan soruşturmalarda yıpratılması önlenecektir.

Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlileri hakkında inceleme sonucunda (soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde) ya da doğrudan başlatılan ceza soruşturması Cumhuriyet Başsavcılarınca değil kurum içerisinde iki aşamalı olarak yapılmaktadır. Bu aşamalar (1) fezleke hazırlama (ilk soruşturma) aşaması, (2) yetkili kurul tarafından karara bağlanma (son soruşturma) aşamasıdır. İlk soruşturma ile yetkili kurul tarafından karara bağlanması aşaması

olan son soruşturma aşaması Cumhuriyet savcılarının yürüttüğü hazırlık soruşturması niteliğindedir.

Hazırlık soruşturmasının ilk aşaması olan fezleke hazırlama (ilk soruşturma) aşamasında bilgi, belge ve deliller toplanmakta ikinci aşamasında yani 2547 sayılı kanununun 53. maddesinde son soruşturma olarak belirtilen karar aşamasında, yetkili kurullarca şüpheli hakkında kamu davası açılıp açılmamasına yönelik karar verilmektedir.

Yükseköğretim üst kuruluşlarında çalışan kamu görevlilerinin soruşturma usûlleri atandığı kadroya, mevzuata, unvanına ve görev yaptığı birime göre değişiklik arz etmektedir.

2547 sayılı kanununun 53. maddesi gereğince yönetici olsun olmasın tüm akademik ve idari personel hakkında ilk soruşturmanın kurum içerisinde yapılmasına rağmen, son soruşturmanın kurum içinden ve kurum dışından belirlenen kurullarca yapılması yönünde ikili bir ayrıma gidilmiştir. Bununla da kalmamış 657 sayılı kanuna tâbi yöneticilik görevi bulunan personelin bir kısmı hakkında (genel sekreterler ve sekreterler) kurum içinde teşkil edilen kurullarca, diğer yöneticiler (genel sekreter yardımcıları, daire başkanları, şube müdürleri vd) için ise kurum dışı kurullarca (il idare kurulları) karar verilecek olması durumu daha da karmaşıktır.

Yetkili kurulların kamu görevlisinin yargılanmasına ilişkin aldığı lüzum-u muhakeme kararları kesinleştiğinde iddianame niteliği taşıyan belge olarak kabul edildiğinden, iddianamede bulunması gereken tüm hususları içerecek şekilde titizlikle hazırlanması gereken ve uzmanlık isteyen bir iştir. İddianame niteliği taşıması nedeniyle adliyeye intikal ettiğinde savcılarca yeniden soruşturma yapılmamakta ve iddianame düzenlememekte doğrudan esas kaydı verilerek dava açılmaktadır.

Cumhuriyet Savcılarınca yürütülmesi gereken soruşturmanın ve kovuşturma kararının çoğunlukla bu konuda eğitim almamış kişi ve kurullarca (Danıştay hariç) yapılması hem soruşturmacılar hem son soruşturma kurulu üyeleri hem de

şüpheliler için sıkıntılı bir durumdur. Sadece Cumhuriyet Savcılarının iddianame hazırlama yetkisi bulunmasına rağmen yükseköğretim kurumlarında yürütülen soruşturma sonunda iddianamede bulunması gereken bazı bilgilerin son soruşturma kararlarında yer almadığı da göz önüne alınarak, iddianame benzeri bir karar alınması üzerinde düşünülmesi gereken bir durumdur.

2547 sayılı kanunun ilgili maddesinde soruşturmaların tamamlanması için gerekli olan sürelerin (Fezleke hazırlama aşaması olan ilk soruşturma ve karar aşaması olan son soruşturma için) tespiti yapılmamıştır. İtirazı karara bağlayacak mercii belirtilmiş olmasına rağmen itirazın yapılacağı mercii ve itiraz süresine ilişkin hükümlere yer verilmemiştir. İtiraz süresinin ve dava açma süresinin belirlenmesi açısından oldukça önemli olan tebligata, dava ve ceza zamanaşımı sürelerine ilişkin hükümlere de değinilmemiştir.

Soruşturma ve kovuşturmayla ilişkin en temel sayılabilecek hususlarda bile eksikliği bulunan 2547 sayılı kanun, hali hazırda yürürlüğü olmayan 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usûl Kanunu ile Memurin Muhakematı Hakkında Kanun döneminde hazırlandığından günümüzde yaşanan sıkıntıları atfin atfi yoluyla çözmeye çalışılmaktadır.

Sonuç olarak 1982 tarihli Yükseköğretim Kanunu'nun disiplin ve ceza ile ilgili hükümlerinin güncelliğini kaybettiği, değişen zamana ve mevzuatlara uyum sağlayamadığı, sayılamayacak kadar eksikliklerinin ve yanlışlıklarının bulunduğu açıktır. Kanun koyucunun 20.12.2016 tarih ve 6764 sayılı kanun ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun "Disiplin" iş ve işlemleri hakkında yaptığı düzenleme sırasında "Ceza soruşturma usulü" hakkında da (tespit edilen eksik ve yanlışları dikkate alarak) iyileştirme yapması beklenirdi. Ancak bu gerçekleştirilememiştir. Yukarıda vurguladığımız hususların göz önüne alındığı yeni bir düzenlemenin yapılmasının yerinde olacağı kanaatini taşımaktayız.

KAYNAKÇA

AKKAN, T. M., 4483 Sayılı Kanun'a Göre Memurların Yargılanmasında İdari Süreç, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2009.

AKYILMAZ, B., - SEZGİNER, M. ve KAYA, C., Türk İdare Hukuku, 8. Bası, Seçkin Yayınları, Ankara 2017.

ASLAN, O. E., "Memurların Yargılanması Hakkındaki Yeni Yasa Üzerine Düşünceler", Amme İdaresi Dergisi, C. 33, S. 1, Mart 2000.

AVCI, M., "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Üzerine Bir İnceleme", EÜHFD, C. XI, S. 3-4, 2007.

ÇAĞLAYAN, R., "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmasına İlişkin 4483 Sayılı Kanununun Hakkında Bir Değerlendirme", AÜEHFD, C.VII, S.1-2, Haziran 2003.

ÇETİN, E., Açıklamalı-İçtihatlı Ceza Hukukunda ve Özel Yasalarda Memur Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanma Usulü ve Memur Suçları, Seçkin yayıncılık, Ankara, 2003.

ÇİÇEK, İ., Gerekçeli-Açıklamalı-İçtihatlı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında 4483 Sayılı Kanun, Kazancı Hukuk Yayımevi, İstanbul, 2008.

DUMAN, B., Yükseköğretim Ceza ve Disiplin Soruşturması, Seçkin Yayınları, Ankara, 2006.

EREN, A., "Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat" İle Onu Yürürlükten Kaldıran "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun"un Karşılaştırılması", Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi S.55-3.

GÖKCAN H. T. ve ARTUÇ, M., Kamu Görevlisi ve Özel Soruşturma Usülleri (Memur Yargılaması), Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008.

GÜLTEKİN, Ö., "İddianame Yerine Geçen Belgeler İddianamenin İadesine Konu Olabilir mi?" Adalet Dergisi, S.37.

KARAHANOĞULLARI, O., İdarenin Hukukla Kavranması: Yasallık ve İdari İşlemler (Yargı Kararlarına Dayalı Bir İnceleme), Turhan Kitabevi, 3.Bası, Ankara, 2015.

KAYAR, N., Kamu Personel Yönetimi, Ekin Yayınevi, Bursa, 2008.

KOCA, M. ve ÜZÜLMEZ, İ., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, 8. Baskı, Ankara, 2015.

MESÇİ, H., Yükseköğretim Kurumları ve Üst Kuruluşlarında Çalışan Kamu Görevlilerinin Yargılanmaları Öncesi Soruşturmaları, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta, 2011.

PINAR, İ., 4483 Sayılı Kanuna göre Memur Suçlarında İdari ve Adli Soruşturma Usûlleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.

-----, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009.

SALİHOĞLU, E. ve DEMİRKOL, S., 4483 sayılı Kanun ile Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Öncesi Aşamaya ilişkin Usûl ve İşlemler, Beta Yayın, İstanbul, 2005.

ŞAHİN, F., "Memur Yargılama Sistemi Kaldırılıyor mu?" Sayıştay Dergisi, S.48.

YAYLA, Y., İdare Hukuku, Beta Basım, İstanbul, 2009.

YURTCAN, E., Ceza Yargılaması Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2005.

ZENGİN, R., Kamu Görevlilerinin Görev Suçlarında Soruşturma Usûlü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta, 2006.

https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MGK_/doi/c007/mgk_010_07118ss0450.pdf, E.T. 12.12.2017.

11.02.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu, R.G.19.02.1959, S.10139.

14.07.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, R.G. 23.07.1965, S.12056.

04.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, R.G. 06.11.1981, S.17506.

11.10.1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, R.G. 13.10.1983, S.18190.

19.04.1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu, R.G. 04.05.1990, S.20508.

02.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, R.G. 4.12.1999, S. 23896.

02.06.2004 tarihli ve 5183 sayılı Danıştay Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, R.G. 09.06.2004, S.25487.

26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, R.G. 12.10.2004, S.25611.

26.09.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, R.G. 07.10.2004, S.2606.

04.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, R.G. 17.12.2004, S.25673.

12.01.2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, R.G. 04.02.2011, S.27836.

17.02.2011 tarihli ve 6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, R.G.03.03.2011, S.27863.

02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, R.G.09.12.2016, S.29913.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu Teşkilât, Görev ve Çalışma Usûlleri Yönetmeliği, R.G. 03.08.1982, S. 17771.

Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği, R.G. 21.08.1982, S. 17789. (Mülga)

Anayasa Mahkemesi, E.2013/58 K.2013/114 K.T.10.10.2013, R.G.: 09.05.2014, S. 28995.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, E. 2006/69, K.2009/1089, K.T. 16.04.2009, www.sinerjimevzuat.com.tr/, E.T.17.12.2017.

Danıştay İdari Daireler Genel Kurulu; E.1994/926, K.1995/739, K.T.27.5.1995, <http://emsal.danistay.uyap.gov.tr/BilgiBankasiIstemciWeb/DokumanGosterServlet?dokumanId=6dQp1E3JJN2TqHn5HwZgd7pMO1SCD0Le%2BRwsNJGzcYM%2Fa%2B6gU8dOQaq%2FfBdKB2ere%2F7zot5O5KLbU2fxMw%2Bgjy7URZMzkk8F2JAQB1M AXubnSKrSYowr4i6GziyLhUcHFm5pcCsQIp7SXxUKYQ68mQ%3D%3D&aranan=&dokumanTuru=DANISTAYKARAR>

DİDDGK, 8.11.1985 tarih ve 1985/126 E. 1985/109 K., Danıştay Dergisi, S.62-63, Y.1986.

Danıştay 5. Dairesi, E.1985/3117, K.1985/3117, K.T. 12.12.1985, Danıştay Dergisi, S.62-63, Y.1986.

Danıştay 2. Dairesi, E.1990/4543, K.1991/13, K.T. 10.01.1991.

Danıştay 5.Dairesi, E. 1990/4543, K. 1991/13, K.T.10.1.1991, Danıştay Dergisi, S.82-83, Y.1992.

Danıştay 10. Dairesi, E. 1991/3500, K. 1992/46, K.T.15.1.1992, Danıştay Dergisi, S.86, Y.1993.

Danıştay 2. Dairesi, E.1991/2690, K.1992/67, K.T.16.01.1992, <http://emsal.danistay.uyap.gov.tr/BilgiBankasiIstemciWeb/DokumanGosterServlet?dokumanId=6dQp1E3JJN2TqHn5HwZgd7pMO1SCD0Le%2BRwsNJGzcYM%2Fa%2B6gU8dOQaq%2FfBdKB2eryxhEWjR2W2QtSiYAS2Q7AyGmxzCy3IxEkDlfp2rIvIUOV>

[DoKQBtkS4XfW%2B6foaHDnleL7HDLcuUDdXOD%2FIRwUA%3D%3D&aranan=&dokumanTurü=DANISTAYKARAR](https://www.sinerjimevzuat.com.tr/), E.T. 17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.1996/18, K.1996/124, K.T. 07.06.1996,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.1997/77, K.1997/131, K.T. 21.10.1997,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 2. Dairesi, E.2001/754, K.2001/1585, K.T. 08.06.2001,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 2. Dairesi, E.2001/1516, K.2002/1991, K.T. 16.04.2002,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 2. Dairesi, E.2002/316, K.2002/2734, K.T. 07.05.2002,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 2. Dairesi, E. 2001/1035, K.2002/3424, K.T. 10.10.2002,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Danıştay 2. Dairesi, E.2001/1032, K.2002/3415, K.T. 10.10.2002,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 2. Dairesi, E. 2002/23, K.2002/3570, K.T. 23.10.2002,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017

Danıştay 2. Dairesi, E.2000/2103, K.2002/3569, K.T. 23.10.2002,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 2. Dairesi, E.2003/252, K.2003/457, K.T. 12.03.2003.

Danıştay 2. Dairesi, E. 2003/297, K.2003/848, K.T. 18.04.2003,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Danıştay 2. Dairesi, E.2003/910, K.2003/2067, K.T.21.10.2003,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 2. Dairesi, E.2004/432, K.2004/442, K.T. 13.05.2004,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2004/663, K.2005/119, K.T. 04.02.2005,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2004/687, K.2005/221, K.T. 24.02.2005,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2005/325, K.2005/938, K.T.12.07.2005,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2005/661, K.2005/1048, K.T. 22.09.2005,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2005/769, K.2005/1235, K.T. 19.10.2005,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2005/964, K.2005/1322, K.T. 10.11.2005,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2005/1113, K.2005/1461, K.T. 08.12.2005,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2005/1194, K.2005/1499, K.T. 14.12.2005,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2005/1255, K.2006/95, K.T. 24.01.2006,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2006/42, K.2006/193, K.T.14.02.2006,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2006/207, K.2006/357, K.T. 29.03.2006,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 12. Dairesi, E.2003/1018, K.2006/1436, K.T.14.4.2006, Danıştay
Dergisi,S.113,Y.2006,http://www.danistay.gov.tr/upload/yayinlar/12_03_2014_104137.pdf
df

Danıştay 1. Dairesi, E.2006/238, K.2006/434, K.T. 19.04.2006

DİDDK, E. 2006/871, K. 2006/759, K.T. 23.6.2006, Danıştay Dergisi, S:114,
Y.2007, http://www.danistay.gov.tr/upload/yayinlar/12_03_2014_104149.pdf

Danıştay 1. Dairesi, E.2006/783, K.2006/938, K.T. 20.10.2006,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2006/733, K.2006/982, K.T. 02.11.2006.

Danıştay 1. Dairesi, E.2006/1183, K.2006/1322, K.T. 28.12.2006,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2007/431, K.2007/539, K.T.15.05.2007,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

DİDDK, E. 2004/125, K.2007/2320, 22.11.2007, Danıştay Dergisi, S.118, Y.2008,
http://www.danistay.gov.tr/upload/yayinlar/12_03_2014_104247.pdf

Danıştay 1. Dairesi, E.2007/1357, K.2007/1507, KT. 11.12.2007,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2008/311, K.2008/670, K.T. 06.06.2008,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2008/746, K.2008/784, K.T. 26.06.2008.

Danıştay 1. Dairesi, E.2008/1037, K.2008/861, KT. 16.09.2008.

Danıştay 1. Dairesi, E.2008/617, K.2008/878, K.T. 16.09.2008,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2008/1231, K.2009/63, KT. 14.01.2009,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2009/56, K.2009/409, K.T. 04.03.2009.

Danıştay 1. Dairesi, E.2009/1503, K.2009/1722, K.T. 10.12.2009,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2010/466, K.2010/528, KT. 30.03.2010,
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2010/892, K.2010/1038, KT. 23.06.2010,
www.sinerjimevzuat.com.tr/, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E. 2010/1638, K.2010/1901, K.T.07.12.2010, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2011/98, K.2011/252, KT. 09.02.2011, www.sinerjimevzuat.com.tr/, E.T.17.12.2017.

Danıştay 13. Dairesi, E. 2011/1527, K.2011/2296, K.T. 16.5.2011, Danıştay Dergisi, S.127, Y.2011, http://www.danistay.gov.tr/upload/yayinlar/12_03_2014_104443.pdf

Danıştay 1. Dairesi, E.2011/842, K.2011/1322, K.T.21.09.2011, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E. 2011/1781, K. 2011/1940, K.T. 06.12.2011, www.sinerjimevzuat.com.tr/, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2011/1827, K.2012/390, KT. 13.03.2012, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2012/510, K.2012/894, K.T.24.05.2012, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Danıştay 1. Daire E. 2013/777, K. 2013/804, K. T. 11.06.2013, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2014/821, K.2014/809, K.T. 29.05.2014, (yayımlanmamış yargı kararı)

Danıştay 1. Dairesi, E.2014/2037, K.2014/1929, K.T. 18.12.2014, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, E.T.17.12.2017.

Danıştay 1. Daire, E.2014/2080, K.2014/2000, K. T. 26.12.2014, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Danıştay 1. Dairesi, E.2016/373, K.2016/410, K.T. 30.03.2016, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Yargıtay 4. Ceza Dairesi, E.2001/12308, K.2001/13227, K.T. 20.10.2001, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Yargıtay 5. Ceza Dairesi, E.2000/5349, K.2001/3166, K.T. 09.05.2001, www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Yargıtay 5. Ceza Dairesi, E.2015/11479, K.2016/8413, K.T. 17.10.2016,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Yargıtay 5. Ceza Dairesi, E.2000/7112, K.2001/3571, K.T. 23.05.2001,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Yargıtay 5. Ceza Dairesi, E.2014/6049, K.2016/6864, K.T. 27.06.2016,
www.sinerjimevzuat.com.tr, E.T. 17.12.2017.

Not: Yargı kararları Sinerji Mevzuat ve içtihat programından yeniden taranarak erişim tarihleri güncellenmiştir.